

REGNERI DE GRAAF,

MEDICI DELPHENSIS,

TRACTATUS

D E

*Virorum Organis Generationi
in servientibus.*

QUICUMQUE HUMANI CORPORIS PRIMORDIA ANIMO ATTENTIORI PERPENDET, HOMINEM NECESSARIO MORTI OBNOXIUM ESSE LUCE MERIDIANA CLARIUS CONSPICIEAT: NAM PRÆTERQUAM QUOD EX TAM VARIIS ATQUE REPUGNANTIBUS PRINCIPIIS EXTRUCTUM SIT CORPUS, EJUS ETIAM EXCREMENTA CONTINUĀ PUGNĀ INTER SE EFFERVENT: QUORUM UNUM, VITIO IN REBUS NATURALIBUS COMMISSO, PRÆDOMINIUM CAPIENS, ALIUD SUPERAT, AC HOMINEM GRAVISSIMIS ATQUE INCURABILIBUS DAM-

POS A nis

nis afficit: quorum aliqua nonnunquam derepente, alia vero non nisi post innumeros atque intolerabiles cruciatus hominem è medio tollunt. Quando itaque materiæ occasione Naturæ hominem producere immortalem non licuit, Rerum Opifex ipsi ad immortalitatem quantum potuit (ut fragilitati humani generis succurreret) auxilium machinatus est, quo illum non per aliquot annorum millia sustineret, sed ad æternitatem in nova sobole proveheret: in quem finem organa diversa, quibus opus hoc necessarium perficeretur tam affabre extruxit, ut jure merito exclamare possimus hic Deum Optimum Maximum, si alicubi, magnum certe non solum providentiaæ mentis, sed & mirabilis cuiusdam sapientiaæ testimonium reliquise. Proinde ridicula est Chrysippi sententia, qui Naturam sic virilem sexum exornasse censuit, ut Fœminam adjunixerit tamquam appendicem, ut pavoni caudam. Nec minori

con-

contumelia Aristoteles Fœminam, marem imperfectum appellat: vel, ut loquuntur barbari Philosophi, animal occasionatum. Nos autem existimamus Naturam non minus in Fœminæ quam Maris generationem intendere, nam absque Fœminis nulla fieret animalis generatio: ac sanè perfectio quædam est speciei Fœmineitas, quia sexus non nisi in speciebus perfectis distinctus est. Jam vero quibus notis uterque sexus distinguatur videndum est: sunt qui existimant virilia dicta membra à mulierib[us] non differre nisi solo situ, & Marem definiunt, *quod in alio generare potest*: Fœminam, *quod in se ipso*, agendi tamen principio aliunde mutuato. Sensu quoque discrepant, ut partibus quibusdam, ad congressum & procreationem accommodatis, quæ omnes communī nomine Partes Genitales sive Pudenda ab autoribus appellantur, quod iis importuno tempore & loco detectis pudore afficiamur. Partium Genitalium

aliæ Maribus, aliæ Fœminis datæ sunt,
de iis in hoc Tractatu tantum agemus
quibus Mares gaudent.

Genitales ergo Marium partes di-
cuntur eæ, quæ ad sibi simile generan-
dum in alio sunt destinatæ, atque di-
viduntur primo in Internas & Exter-
nas: Internæ sunt quæ intra abdomi-
nis cavitatem latitant, Externæ vero
appellantur eæ quæ foris protuberant;
quæque rursus commodè in duas di-
duntur partes, in eam scilicet, quæ
uteri vaginam ingreditur, & illam, quæ
foris facci instar propendens manet.
De quibus omnibus cum ordine tra-
ctare nobis propositum sit, optime
nos facturos existimamus, si externa-
rum partium, utpote quæ primo in
conspectum veniunt, & sine quibus
aliæ non nisi interrupto sermone per-
tractari possunt, examen primo pro-
ponamus, exordium facientes à Testi-
bus, quorum Nominâ primo, deinde
Numerum, Situm, Magnitudinem,
Figuram, Integumenta, Vasa, Sub-
stan-

stantiam, ac denique eorum Usum recensebimus.

Testes vocantur partes genitales extra cavitatem abdominis in Scroto propendentes, vel quod virilitatis testimonium præbeant, cum ex his virum generationi idoneum cognoscamus, vel quod nullis apud Romanos testari licuerit, nisi cui *Testes* essent & Sexus forent Masculini. Vocantur præterea à nonnullis Poma Amoris, Bracchica Mala, Globuli Naturales, Colei, Didymi, &c. uti illi qui illarum partium appellatione multifaria deletantur ex Anatomicorum libris plenius cognoscent.

Numero bini sunt: ut in muneras quod subeunt necessitate alter in alterius languentis aut deficientis suppetias veniret. Hinc Græcis Didymi quasi Gemelli nuncupantur, quod quemadmodum hi in uno utero nascantur, sic isti in uno Scroto semper gemini contineantur, modo communem Naturæ ordinem respicias.

Extraordinario Naturæ cursu aliquando nulli, aliquando pauciores, aliquando vero plures ab accuratis Naturæ indagatoribus observantur.

Qui Testiculis carent Eunuchi dicuntur; nec solum, verum etiam illi quorum Testiculi fissâ ferulâ compresfi & paulatim confracti sunt; quod optimum genus castrationis putat *Mago* apud *Columellam lib. vi. cap. xxvi.* Dum enim istud fit, vasa Testiculorum rumpuntur atque ita transitus intercipitur semini, est enim teste *Hippocrate lib. de oss. Nat.* seminis per testes via. Quia tamen in isto castrandi modo facilè evenire potest, ut maneat aliquæ viarum integræ: & quos spadones pucros fœminis custodes adhibuissent, eos adultos postea cum illis in adulterio deprehenderint mariti: ideo Testes deinde cœperunt extirpare suis eunuchis, quo securioribus esse sibi liceret. Verum Asianorum barbaria, cum ne sic sibi cautum satis experirentur, progressus fecit in crudelitatem.

delitate, & totius virilitatis amputatione ulta flagitium fuit, ut memorat *Busbequius epist. 111.*

Eorum quibus uterque vel alteruter Testiculus castratione ablatus est exempla proferre nullo modo operè pretium videtur, quandoquidem unicuique notum sit, abhinc aliquo tempore, Testiculorum extirpationem in hernia laborantibus adeo familiarem fuisse, ut quidam laute istac operazione victum & amictum lucrarentur, sed crudelis ac periculosa nimis illa herniæ curandi ratio, per subligaculorum sive bracheriorum inventionem ita abolevit, ut jam vix aliquem reperias qui solum panem hominum castratione lucretur. Proferam proinde aliquot exempla eorum, qui à nativitate vel nullos, vel unum tantum, vel etiam plures Testiculos habuerunt.

Nulos omnino Testes in homine observatos fuisse scribit *Bartholomæus Cabrolius obseru. tertia* dicens accidisse Monspelii anno 1564. ut ex stipato-

A 4 ribus

ribus *Mommarrantii*, qui tunc temporis ibi commorabatur quidam vim faceret virginis, *Mommorantius* ut forte illac iter faciebat, auditu matris clamore, reque intellecta, hominem ut erat, ipso momento è fenestra suspendi jubet, cadaver ejus Theatro Anatomico illatum, cum ad genitalia ventum esset, stupratorem illum *Plauti* joco intestatum, hoc est *Testibus* carentem tam exterius quam interius invenerunt, cellulas tamen illas in eo venereos in usus arma promturas, ut in aliis notarunt. Refert etiam *Sennerius lib. III. c. II. de Testibus*, aliquando nulos testiculos reperi: nos tamen nunquam fuiimus tam felices ut talia subjecta in manus nostras inciderint.

Cum uno Testiculo natos fuisse exempla si queratis, dabit *Johannes Riolanus in Anthropographiae lib. II. cap. XXXI.* ubi refert se in *Juvene* viginti quinque annos nato, quem in scholis publice dissecabat, unum tantum

tum offendisse Testiculum, eumque sinistrum marcidum ac vitiosum, dextri per castrationem aut per punctum aureum exempti nulla fuisset indicia. Dabit Petrus Borellus *histor. & observ. rar. medico-physic. cent. 11. observ. LX.* ubi scribit se novisse Monachum unum habentem Testiculum. Et insuper quia majori numero observationes confirmare bonum est, nos ea quæ ex propria observatione ea de re notavimus lubenter hic adjungemus. Minimus nos cum Domino Hey piæ memoriæ in Nosocomio Leydensi, aliquando cadaver disseccuisse, in quo tantum unus Testiculus reperiebatur, nulla cicatrice in Inguine aut Scroto existente, quâ de causâ uxorem ejus, apud quam quatuor liberos procreaverat, serio interrogavimus, num unquam duos Testiculos habuisset, quæ nobis respondebat maritum suum nunquam plures quam unum Testiculum gestasse.

Contra vero compertum est quos-

dam tres Testiculos habuisse, idque nonnullis familiis proprium est, & singularis libidinis argumentum. Referunt plerique Anatomici in familia illustri *Coleonum* multos habere tres Testiculos; & *Fernelius lib. I. patholog. cap. viii.* refert se novisse tertium Testiculum omnibus quibusdam familiis superabundasse. Tertium testiculum in quodam libidinis immoderatae observavit *Montuus*, ut c. xxxvii. tom. iv. *Anasceu. morbor. scribit:* & in filio Typographi cuiusdam tertium Testiculum se vidisse refert *Scholiographus ad cap. lxii. lib. I. de morbis internis Hollerii & Forestus*, ut l. xxvii. obs. xv. in *scholio* refert, novit civem Antwerpianum qui tres testiculos habebat & valde luxuriosus erat. *Petrus Borellus* in loco superius citato scribit, se novisse virum, cuius Pater & Filius tres testiculos habuerunt, & alium adhuc tribus etiam testiculis praeditum vidisse narrat. Novimus etiam in hac civitate Delphensi civem tribus Testiculis

sticulis instructum & plurimorum liberorum parentem.

Situs Testiculorum naturalis ita notus cuique est, ut nulla descriptione indigeat, illis præcipue, quibus cum magnis & fœcundis Testibus res præclarè & fœliciter agitur, præternaturalis vero cum non ita notus cuique sit, de eo ut quædam dicantur operæ pretium videtur.

Refert *Joannes Riolanus Anthropog. lib. 11. cap. xxix.* se novisse nobilem, qui numerosam prolem è lectissima conjugè suscepit, cum tamen haberet dextrum Testiculum in inguine latentem, qui herniæ specie Medicos & Chirurgos fecellit. Retulit nobis Clarissimus quondam Professor noster *Franciscus De le Boe Sylvius*, se in nobili quodam viro utrumque testiculum in cavitate Abdominis latentem invenisse, quod etiam nos semel in cane observavimus, in cuius Abdomine immediate infra Renes utrumque Testiculum conspeximus, quod sæpenero

mero (ut lanio quidam nobis retulit) in Arietibus contingit, quos cum ju-
niiores castrare tentant imperiti, com-
pressione digitorum, antequam exsecti
sunt, per processum peritonæi in cavi-
tatem Abdominis aliquando propel-
lunt, ubi ad finem vitæ permanent,
remanente nihilominus coëundi des-
iderio, quod non minus quam in aliis
Arietibus, qui eos in Scroto gestant,
cum tempore accrescere ab ipso obser-
vatum est. Hinc statim tales se litem
perdituros existimare non debent ex
eo quod cum testibus prodire non pos-
sint, quia, uti ex dictis liquet, ali-
quando in cavitate Abdominis conti-
nentur & ibi vim suam exercere pos-
sunt Testiculi æque ac in Fœminis,
quæ nunquam illos extra cavitatem
Abdominis pendulos gestant; imo si
auctoritatibus habenda fides sit, pu-
gnæ Venereæ aptiores existent, nam
dicunt animalia, quæ testes in cavitate
abdominis abditos habent, falacia
esse, sæpius coire, & plures fœtus gi-
gnere.

Testes

Testes intra cavum Abdominis ad pubertatem usque latuisse duabushistoriis probat *Martinus Rulandus*, unica *Pareus* & non dissimili *Bartholinus* in hist. cent. I. hist. xxxvi.

Testes etiam situm quandoque quasi mutant, & nimis penduli fiunt: quod interdum contingere existimat *Sennertus* ex nimia equitatione, interdum ex natatione in aquâ frigidâ, interdum ex materiâ frigidâ, ligamenta, à quibus pendent, seu cremasteres laxante, quod accidit in morbis gravioribus & virium debilitate.

In viris naturaliter foris propendunt extra Abdomen, sub ventre inferiore ad radicem Penis in Scroto, involucro suo, ut ob longum ductum diuturnior materiae seminis mora meliorem præparationem efficiat.

Magnitudo Testiculorum etiam sœpe variat: communiter in viris instar exigui Gallinacei ovi, vel majoris Columbini, reperiuntur: in senibus tamen & valetudinariis, utpote in quibus

bus vasa semine non turgent, vix ad illam magnitudinem accedunt, sed minores ac flaccidiores inveniuntur.

Notant plerique Anatomici testes inter se magnitudine plurimum differre & perpetuâ quasi Naturæ lege dextrum sinistro majorem atque calidiores esse, unde *Hippocrati* dexter Testiculus Marem generans dicitur, sinister vero Fœminas procreans appellatur. Subit hic mirari tam solerter Naturæ indagatorem in tamabsurdam erepsisse sententiam, quoniam non perpetuo naturæ instinctu dexter Testiculus sinistro major existit, neque majora aut plura habet vasa sanguinea, neque aliud etiam sanguinem præter Arteriosum, utpote à quo ejus calor expectandus foret, accipit; uti unanimiter affirmarunt omnes Anatomici, postquam sanguinis circulationis inventu constat nihil per venas ad Testes affluere, sed tantum generationi seminis aut nutritioni superfluum per venas ad cor redire.

Exi-

Existimant quoque alii Hippocra-
tis vestigia insecuri & potius specula-
tione quam rei veritate dueti (uno
enim falso & absurdo posito multa ab-
surda sequuntur) Mares nasci, quoties
semen Masculum ex dextro Teste or-
tum, in dextrum uterum incidit; Fœ-
minas, quoties semen masculum ex si-
nistro Teste ortum, in sinistrum ute-
rum incidit: quod non minus expe-
rientiæ quam rationi repugnare cui-
que patere potest. Experienciam nam-
que didicimus in cive Delphensi, qui
cum Testiculo dextro ex uxore hone-
stissima varias filias suscepit, sinister
enim Testiculus ad herniæ curatio-
nem in juventute ademptus erat. Ra-
tioni etiam contrarium est, cum tan-
tum sit una species feminis & una in
utero cavitas, quæ ultra amygdali ex-
corticati magnitudinem vix quid-
quam capit in non gravidis. Non
tamen inficias ibimus alterutrum
Testiculum propter vas a quando-
que magis turgida aliquando majo-
rem

rem reperiri: nam illud observant sæpe ii, qui herniam curare in se suscipiunt, ut & ii qui plura cadavera dissecandi occasionem habent. Cum de inæqualitate quo ad magnitudinem egregium & in praxi utilissimum exemplum referat Hieronymus Fabricius ab Aquapendente in operat. Chirurg. part. I. cap. LXXXIII. ipsissima ejus verba hic adjungam: *Vidi, inquit, plurimos ad me venientes, credentes se male habere, quod unum testem altero majorem in se ipsis observarent, propter quam imaginationem videbatur illis Testem majorem dolere, ego autem certos reddidi id naturale esse, neque ullum malum inde eventurum.* Cum itaque adolescens ejusmodi Testium inæqualitatem in se ipso observaret, ostendens hunc testem operario; ille dixit, se habere herniam, & brevi moriturum, nisi extrahatur testis, atque ut brevius perstringam, eo ligato, dum Testem extracturus esset, accurrens pater adolescentis, qui erat in religione, & videns horribile id spectacu-

*Et aculum retinuit operarium ab opere,
dicens, se velle ut prius ego viderem pa-
tientem; qui propterea solutus est, &
cum me adiret, dixi, ipsum nullo pror-
sus malo detineri: & ita fuit.*

Novimus etiam aliquem Goudæ,
cujus Testiculus sinister ad pugni ma-
gnitudinem sponte sua excreverat;
qualia spolia sæpè reportant ii, qui in
Veneris castris militant.

Contingit etiam non raro utrum-
que Testiculum in ingentem magni-
tudinem excrescere, ut videre est in
Plateri observ. lib. i. ubi refert se in
homine tam obeso & vasto, ut vix pe-
de progredi & incedere posset, Testes
tam magnos & ponderosos observasse,
ut capit is magnitudinem adæquarent.
Refert etiam *Laz. Riverius in observ.*
communic. XLIV. de D. N. N. qui Te-
sticulos magnos admodum habebat à
Natura, ut multo intervallo supera-
rent magnitudinem Testiculorum e-
qui; ex quibus, ut refert, postmodum
deciderunt frusta lapidea, quæ sili-

ceam duritiem æmulabantur, & malleolo contusa in multas partes dissiliebant, ut cæteri lapides. Raram similiter historiam de hac materia refert *Gulielmus Fabricius Hildanus in observ. Chirurg. cent. v. observ. XLVIII.* de quodam hydropico, in quo Testiculus dexter ad ovi anserini magnitudinem adauctus, pilis (materiæ cuidam purulentæ, oleaginosæ & albæ commixtis) infarctus, repertus fuit. *Laurenbergius de magnitudine Testium agens in hæc verba erumpit: oportuit eum pensilibus probe peculiatum fuisse, cuius Colei pependere du pondium teste Satyrico:*

Ergo expectatos & jussos crescere primum

Testiculos, postquam cæperunt esse bilibres.

Figuram Testiculorum si spectetis, tum securitatis tum capacitatis gratia ovalem reperietis, quæ tamen non nunquam, ob vasa vicina vel interna magis vel minus turgentia, in aliam for-

formam mutari potest, uti hoc plures
in morbis Venereis, aliisque nobiscum
observare potuerunt.

Testiculorum Integumenta sive Involucra quod attinet, amplitudine,
structura atque tenuitate ab invicem
multum variant; in quorum numero
& appellationibus non conveniunt
inter se Anatomici; *Vesalius* enim
quatuor tunicas agnoscit, *Columbus*
quintam addit, item *Lindanus* quinque
enumerat, alii in sex vel septem
tunicas hæc involucra distinguunt:
sed si rem penitus inspiciamus, vide-
bimus hanc litem non esse magni mo-
menti, postquam nostri sæculi dexte-
ritas simplicissimas, ut apparent, tuni-
cas in plures adhuc dividere didicit;
ne tamen confusione ansam demus,
conunctas sibi fortiter tunicas divi-
dendo, eas proponemus prout ordi-
nario & à plerisque Anatomicis sta-
tuuntur ac facili negotio demonstrari
possunt.

Distinguuntur Testium involventes

B 2 Tunicæ,

Tunicæ, in communes & proprias.
Communes dicuntur quæ utrumque
Testiculum involvunt, & duæ nume-
rantur, quarum prima sive externa
Scrotum & bursa appellatur, quia co-
riacii sacculi similitudinem refert.
Scrota enim veteribus dicebantur
quæcumque ex pelle fiebant, vulgus
hanc partem marsupium & bursam vi-
rilem vocat, quæ nihil aliud est, quam
cutis cuticulâ tecta. Notandum hic
cutem Scroti longe quam in reliquo
corpo tenuiorem, sed venis frequen-
tioribus intertextam; præter hanc ve-
ro tenuitatem cutis aliud quoque par-
ticulariter hic, ut & in Fronte ac Pene
sibi vindicat, quandoquidem nullus
inter ipsas intervenit naturaliter a-
deps: præter Naturæ cursum, retulit
mihi *Cristophorus Riedinger*, Chirur-
gus apud Amstelodamenses peritiissi-
mus, se illum observasse in Domino
Martino Schatio, qui ad extorquen-
dam ipsi pecuniam ante duos circi-
ter annos prope Schoonhoviam à la-
tre-

tronibus vivus ad ignem tostus fuit, unde tandem miserrime solitariam suam vitam cum morte commutavit: hic cum in vita herniâ intestinali laboret, nullus Chirurgorum unquam ea, quæ in Scrotum prolapsa videbantur, ita reducere potuit, quin semper adhuc præter Testem, tumor instar ovi gallinacei majoris remaneret; cuius rei causam cum satis capere nunquam possent, aperto cadavere sedulo in eam inquisiverunt, & observarunt in Scroti fundo multum pinguedinis excrevisse & intestinum Ileon vaginali tunicæ plurimarum fibrarum interventu firmiter accrevisse.

Primaria causa, quare Natura huic membranæ pinguedinem denegavit, videtur nobis, ne per illam aliquando in nimis magnam molem excresceret, minusque laxari, corrugarique posset.

Scrotum in infima sua sede lineam habet secundum sui longitudinem excurrentem, quæ in dextram, sinistramque partem dividitur; quæ ut-

plurimum Sutura apud Anatomicos nominatur.

Altera communium tunica & interna ex panniculo carnoso constat, etiam tenuiore quam alibi, venisque & arteriis plurimis referto, & Dartos dicitur: quod involucrum ab aliis sub Scroti nomine comprehenditur. Hujus Tunicæ beneficio contingit ut quam promptissime Scrotum contrahatur, & rugosum fiat, præsertim si aliquando homo sanus in aëre frigidiore obambulet, vel in aquam incidat: quod cum omnibus notum sit, referemus historiam à nobis aliquoties in homine observatam, qui mediante hac tunica (cum à cute id provenire non possit) Scrotum pro libitu attrahebat, atque motum in illo à peristaltico intestinorum non absimilem, quotiescumque id desideraremus, excitabat.

Non hic omittendum mulierculis circa educationem infantum versantibus, signum bonæ vel adversæ valitudinis defumi ex corrugatione vel relaxa-

relaxatione Scroti: quando enim Scrotum corrugatum conspicunt, infantes recte valere judicant, contra vero, si relaxatum propendeat.

Propriæ vero appellantur tunicæ, quæ singulos testiculos separatim tegunt, atque in utroque Testiculo duæ numerantur, quarum prima Erythroides apud Græcos vocatur, idque propter colorem rubicundum. *Paulus Egineta* hanc tunicam capreolarem vocat, quod vasorum præparantium plexum in modum capreolorum hederae contortum in se contineat; sed melius nostro judicio ii facere videntur, qui hanc Tunicam Vaginalem appellant, quia revera Testes tamquam in vagina continet. Originem habet à Peritonæo, cujus partes, progressusque merito censetur; nam ita à Peritonæo prodit, quemadmodum Scrotum à cute deduci, pronascique cernimus.

Externæ hujus membranæ adnascuntur musculi Cremasteres, utrinque unus, qui in hominibus ortum habent

à ligamento quod in osse pubis est; in canibus, aliisque animalibus à tendinibus musculorum transversorum obscuro admodum principio originem trahere videntur, atque secundum totam Tunicæ Vaginalis longitudinem, posteriori præsertim in sede, fibræ ejus carneæ excurrunt; quâ de causa externa hujus tunicæ superficies aspera & fibrosa cernitur, interna vero quâ Testem ipsiusque vasa respicit, lœvis & aquo quodam humore obducta est; atque inferiori præsertim Testium parti valide adnectitur.

Usus hujus tunicæ potissimum triplices est; primus, ne Testes frigoris tempore plurimum paterentur, communium membranarum instar illos tegere ac fovere. Secundus, ipsos suspendere, ne pondere suo nimium descendant ac vasa spermatica in opere suo impedianter. Tertius, ipsos attrahere ad meliorem seminis excretionem, quemadmodum in Veneris actu illud à se observatum scribunt variis.

Repe-

Reperiuntur teste *Bartholino*, qui musculum hunc tam robustum habent, ut pro arbitrio Testes retrahere ac rursus dimittere possint, quemadmodum superius de Scroto diximus.

Altera vero propriarum tunica *Albuginea* nominatur, & nihil præter Testis corpus, substantiamque, cum annexis huic vasis amplectitur, Testis figuræ ad amissim respondens aut potius illam efformans; quippe dura & crassa validaque admodum est membrana, testis substantiam utcunque mollem ac sequacem involvens, impediendo ne disrumpatur; deinde etiam conductit ut ipsius interventu vasa testibus melius communicentur: egregie enim in vitulorum Testibus, inter duplicaturam hujus tunicæ, vasa sanguinea excurrere conspiciuntur.

Externa hujus tunicæ superficies lævis & aqueo humore perfusa cernitur: interna ejus pars, qua Testis substantiam continet, undique illi, sed eviter, adnascitur.

In elatiore hujus tunicæ parte Vena & Arteria ac Vasa Lymphatica cum Nervis ipsi adnascuntur, quæ quando dictam tunicam perforantes in Testis substantiam exporrigantur, postea dicemus.

Præterea etiam sibi adnatos habet hæc tunica in extremitatibus, quam in medio, arctiores semen deferentis vasis anfractus Testi obductos; qui à primis Anatomes Professoribus, qui Testem Didymon vocarunt, Epididymides, quasi supergeminales, nominati sunt, quo nomine eos in sequentibus semper trademus.

Quatuor jam enumeratis tunicis, cum de Testium substantia nobis sermo erit, fortassis quintam addemus. Nunc vero vasorum historiæ mentem alacriter accommodantes de eorum Numero, Exortu, Magnitudine, Progressu & Usu, quæ dicenda sunt, proponemus; videndo, quid in singulis notatu dignum occurrat, quod ad veram Testicularum notitiam aliquid conferre possit.

Horum

Horum Vasorum Historiam inchoanti, aperto Abdomine primo in conspectum veniunt vasa Præparantia, quæ à plerisque Anatomicis ita nuncupantur, propterea quod Sanguinem aliquo modo præparare pro Seminis generatione credebantur. Duæ sunt Arteriæ, totidemque Venæ, quarum singuli Testiculi utrimque unam obtinent.

Arteriæ cum sanguinem, tamquam materiam, ex qua semen generatur, ad testes deferant, de earum origine primo dicendum. Oriuntur autem, si communem Naturæ cursus inspicias, ex Arteriæ Aortæ trunco, duorum digitorum transversorum intervallo sub Emulgentibus, non à dextro ipsius latere, sed antica sede enascentes, quarum dextra vena Cavæ truncum conscendens oblique ad venam ejusdem lateris excurrit; quemadmodum finistra, quæ ad latus arteriæ dextræ originem sumit, ad venam ejusdem lateris expatiatur.

Extra-

Extraordinario Naturæ cursu exortus dictarum arteriarum sæpe variat, quemadmodum nuper in Theatro nostro Anatomico, in cadavere cujusdam suspensi, demonstravit dexterimus Civitatis Delphensis Anatomicus, & eorum quæ in hoc Tractatu proposui testis assiduus, D.'s Gravesande, in quo gemina arteria ex Aortæ trunco originem sumere conspiciebatur, quarum una usque ad Emulgentem venam sinistri lateris ascendebat, quam postquam amplexa esset, deorsum flectebatur, & connectebatur cum altera arteria ejusdem lateris, atque sic simul cum vena præparante deorsum ferebatur.

Arteriæ jam descriptæ quamprimum simul convenient, quod non procul ab eorum exortu contingere observamus, ope membranæ à Peritonæo factæ copulatæ per lumborum regionem supra primum Femur flexentium musculum, ψόας dictum, superque Ureteres utrimque vectæ, rectè

Etè excurrunt, in progressu hinc inde surculos, sed perquam exiguos, Peritonæo, intra cuius duplicaturam deorsum tendunt, impertientes, atque sic ad Peritonæi processus progrediuntur.

Peritonæum autem non perforant hæc vasa præparantia, ut in canibus, in quibus Peritonæi processus instar calami hiat, sed feruntur inter ejus duplicaturam, ita ut superior Peritonæi membrana foramen claudat, ne Intestina in Scrotum illabantur: atque hæc est membrana, quam in hernia aliquando ita dilatatam vidimus, ut Intestina, Omentum, &c. in Scrotum propenderent. Et profecto, si homines (quos Deus erectos voluit magis quam reliqua animalia, uti hoc eleganter sequentibus versiculis Poëta descriptis,

Pronaque cum spectent animalia cætera terram,

Os homini sublime dedit cælumque tueri

Jussit,

*Jussit, & erectos ad sydera tollere
vultus.)*

Peritonæi processum hiantem habent, periculum esset, ne omnes herniâ laborarent, ex eo quod Intestina pondere suo per illud foramen in Scrotum deciderent; quod non tam facile contingere potest in quadrupedibus, quorum venter inferiori loco situs est, & per quorum Peritonæi processus Intestina exire non possunt, nisi contra naturam ascenderent, neque id etiam fieri potest, dum animalia se quandoque semel erigunt, quia processus illi non tam facile dilatantur; sed tractu temporis propter humiditatem, quæ circa illas partes hæret, sensim in hominibus ut plurimum relaxantur; hinc etiam forsitan ratio peti potest, cur in humidioribus regionibus homines magis quam in siccioribus, herniâ infestentur.

Arteria præparans cum jam una cum aliis vasis cavitatem abdominis dederat, hinc inde exiguos admodum
& non

& non nisi post diuturnam arteriarum inflationem in conspectum venientes surculos quandoque emittit, qui in membranis vasorum, præsertim præparantium, ita excurrunt, ut visus aciem effugiant; truncus vero in homine, non quemadmodum in aliis quibusdam animalibus, tortuoso, sed recto ductu ad testiculos tendit.

Hoc mirum videbitur omnibus tam veteribus, quam recentioribus Anatomicis, qui omnes, quotquot sunt, ea in re decepti fuerunt, ex eo forsan quod magis brutorum, quam hominum (utpote quæ magis ad manus sunt & in quibus facilius conspicuntur) vasa præparantia examinarunt: nos autem non brutorum, sed hominum vasa præparantia describere studentes constanter asseveramus, ea non in variis circinnos, capreolos, seu pampinos vitium imitantes, contorqueri, sed recto fere ductu ad testiculos excurrere, unde apparet minus recte corporis pyramidalis nomen iis impostum fuisse.

Ante-

Antequam tamen Arteriæ præparantes testiculos accedunt, ordinario tribus vel quatuor digitis transversis supra earum in Testiculos insertionem in duos ramos dividuntur, quorum minor sub Epididymide, alter ad Testem excurrit.

Hoc in loco jam primo considerandum atque examinandum occurrit, num vera sit adeo decantata Anatomicorum sententia, quæ dicit, Arterias Præparantes cum venis ejusdem nominis per Anastomoses plurimi in locis simul jungi; secundo, utrum Testis substantiam ingrediantur, vel tantum cum Epididymidibus simul copulentur dicta vasa Præparantia?

Priori difficultati respondendum nobis videtur, nullas dari in toto corpore visibiles Anastomoses, id est, tales vasorum connexiones, per quas sanguis vel alias liquor ex arteriis immediatè transit in venas, vel contra. Asserti nostri veritas exiguo admodum labore ac difficultate unicuique patere

patere potest; non enim necessarius est ad dictorum vasorum examen unius vel duorum dierum assiduus labor, qualem illi ante sequentis experimenti inventionem impendere aliquando non recusavimus.

Injiciatur laqueus in vasa semen præparantia prope Testiculum, & immittatur tubulus in Arteriam præparantem, atque per Syringam nostram tubulo applicatam liquor versus Testiculum propellatur: hoc cum recte peragitur, quid quæso contingit? liquor, quamprimum arterias undique impleverit, sistitur, nec in venas intrat; quod nostro judicio fieri deberet, si hæc vasa per Anastomoses simul copularentur; dissoluto vero vinculo, si liquorem ulterius propellere pergas, brevi observabis illum per venam tanto impetu redire, quanto per arteriam impellitur. Utrum hoc jam fiat, quatenus arterię cum venis junguntur in Testibus, vel quatenus humorem per arterias in substantiam Testium

effusum venæ fuscipiunt, sub Judice lis est; nostri enim oculi hactenus non fuerunt tam Lincei, ut litem illam autopsiā potuerint determinare; sed qui contentione volet sustinere illud per Anastomosin contingere, vix fortassis posset rationibus convinci, nisi affirmanti incumberet probatio: vel si videret in hepate aut alio viscere liquorum beneficio Syringæ ex arteria in venam propelli & postmodum ablati parenchymate inter illorum viscerum vasa (quæ capillo minores elegantissimo spectaculo sese oculis offerunt, præsertim si in pelvim aquâ plenam injiciantur) nullam omnino Anastomosin existere, per quam flatus aut liquor ex arteria in venam propelli potest.

Non solum experientiæ, verum etiam rationi adversatur, visibiles atque patentes Anastomoses inter arteriam & venam præparantem existere antequam ad Testes pervenerunt: nam si ibi liber transitus daretur ab arteria

teria in venam, nullus sanguis, motu
Cordis per arterias præparantes de-
orsum propulsus, ad Testes pertinge-
ret; quia qua data porta rueret: non
enim vias angustas & difficiles subibit
liquor, dum patentes invenit, uti hoc
videmus in omnibus rebus naturali-
bus contingere. Ne tamen extra cor-
pus nostrum exempla quæramus, vi-
deamusque soan in excarnato Hepate,
si vasa majora ruptione aperta sint, li-
quor vel flatus in eorum cavitatem
propulsi capillaria vasa subituri sint,
frustra illud, quamcunque etiam dili-
gentiam adhibeas, semper tentabis;
frustra etiam aperta prope testes arte-
ria præparante liquorem per arteriam
in venas propellere tentabis. Videsne
igitur nullam anastomosin dari? Id
ipsum etiam aliquo modo probatur
ipsissimis adversariorum sententiis:
fatetur enim *Spigelius* Anastomoses
hæc exiles admodum esse, ut veteres
propterea inconspicuas censuerint; &
Bartholinus fatetur non apparere ad
COR

*oculum omnium Anastomoseon genera
in demortuis: contra quem Glissonius
acriter insurgit, petens, cur Bartholi-
nus addat in demortuis, an ut fidem
faceret eas in viventibus conspicuas
esse? id vero non ausus est aperte pro-
ferre, neque modum ullum docuit,
quo illæ in talibus conspiciri possent,
quod tamen factum oportuit, fecisset-
que procul dubio, modo ei aliquis in-
notuisset. Ipsem et paulo post expli-
cate magis loquitur: *Ego, inquit, (te-
ste Glissonio) curiose in bovino hepate
inquisivi Anastomoses manifestas, in
quibus magis, ob magnitudinem, con-
spicuae esse debebant, exemplum Docti-
simi Spigelii secutus: verum enim vero
oculum fugiunt: paucisque interposi-
tis addit, ceterum nunquam pervio fo-
ramine stylus per illam Anastomosin
admittitur.**

Plura si quis de hac materia legere
curiosus sit, videat *Glossionum de usu
Hepatis cap. xxxiii. ubi variorum Au-
torum opiniones, earumque solutio-
nes*

nes pluribus proponit, atque ostendit omnes in afferendo Anastomoses in Hepate falsos fuisse, errorisque quorundam occasiones assignat.

Cum jam Arteriarum Præparantium exortum atque progressum usque ad Testiculos prosecuti simus, antequam ulterius progrediamur, de venis Spermaticis quid dicendum sit inspiciamus.

In Venarum Præparantium exortu varius Naturæ scopus dicam an lusus observatur. Dextra ut plurimum paucis sub Emulgente è truncō Venæ Cavæ descendente, & quidem ex parte ejus anteriore originem ducit, & plerunque simplici, quandoque gemino conspicitur principio.

Sinistra ex media & inferiore sede Emulgentis lævi lateris oritur, quamquam sæpiissime visum sit, utramque venam ex Emulgente sui lateris enatam fuisse.

Antequam Venæ Præparantes Abdominis cavitatem egrediuntur, in

plures dividuntur ramifications, quarum aliæ, præsertim quæ ex earum principio egrediuntur, ad Omentum & Peritonæum tendunt, aliæ hinc inde iterum coalescentes & nihilominus continuo plures ramifications emitentes, turmatim ad Testes excurrunt; ita ut si corpus pyramidale quatuor vel quinque digitis transversis supra Testem abscindas, quamplurimas venas apertas conspicias, quarum unâ inflatâ, nisi hoc valvulae impedianter (uti id sæpe numero contingere à nobis visum est) statim omnes intumescent: qua in re decipi aliquando possent ii, qui arteriam à vena distinguere non valentes, arteriarum cum venis Anastomosin inde concluderent; quod vel ideo libentius hic admonemus, quia aliquando, dum adhuc minus circa illarum partium investigationem exercitati essemus, in eundem errorem incidimus.

In dictis venis Præparantibus Primo notandum plurimas dari valvulas, non

non solum circa earum egressum ex vena Cava aut Emulgente, verum etiam per omnes earum ductus ad Testiculos excurrentes.

Secundo venas admodum varicosas præsertim circa valvulas in multis hominibus occurrere, unde à quibusdam Anatomicis corpus pyramidale varicosum appellatum fuit.

Tertio venas in homine non tam recto ductu, ut Arteriæ solent, ad testes properare, sed sub in dealiquot minores surculos, qui in membranis terminantur, sursum emittere, qui tenellos vitium capreolos quodammodo referrunt, & inde corpus pyramidale pamphiniforme à non paucis nominatum est.

De magnitudine horum vasorum non nobis eadem est opinio cum reliquis Anatomicis, qui dicunt Arterias Venis ordinario maiores existere, quia semper ejus contrarium clare conspeximus: Non tamen negamus eas aliquando præter Naturæ ordinem venis

maiores reperiri, uti ejus rei egregium exemplum refert *Hofmannus in comm. in Gal. lib. xiv. de us. part. cap. x.* dicens se habere ex amicis *D. Petrum Pavium Anatomicum Batavum*, secuisse anno 1598. cadaver senis suspen-
si, qui venas quidem Spermaticas circa initium habebat bifidas, Arteriam autem Spermaticam non nisi unam, ex medio truncō ortam, decuplo ma-
jorem vulgaribus duabus, recta in Pa-
ra statas desinentem. hic cum annui
ageret sexagesimum septimum, tam
erat foecundus, ut uxorem relinqueret
gravidam cum duodecim liberis.

Nugari nobis videntur omnes Ana-
tomici, qui dicunt aliquando unam,
aliquando utramque Arteriam deesse;
quia si vas sanguinem referens adsit,
necessario adferens adesse debebit &
contra: ex quibus liquidè patet, ne-
cessario semper Arteriam & venam
adesse debere.

De Uſu Vasorum Præparantium
varii varia sentiunt, nos autem prima-
ria,

ria, quæ de eo dicta sunt, paucis proponemus. Primo multi existimant, materiam seminis tam per venas, quam per Arterias versus Testiculos descendere & in itinere per varias Anastomoses inter se permisceri ad ulteriore elaborationem. Secundo Sanguinem in Arteriis jam toties enumeratis colorem album acquirere & Epididymibus relictis Testibus subministrari. Tertio, sanguinem in iis aliquatenus præparari, præparatumque testibus subministrari.

Primam opinionem *Spigelius de partibus, quæ virilis seminis excretioni sunt dicatae, cap. xvii. lib. viii. de vasibus præparantibus agens sequentibus verbis sustinere videtur: Cæterum hæc vasa merito longissima sunt, ut diligens quædam præcedat præparatio, quam facillime in his fieri observabis, si sanguinis duntaxat advertas albedinem, quam augeri cum itineris longitudine indubitatam fidem oculorum aestimatio præstat.*

Præterea putat *Erasistratus* in arte-
riis Præparantibus tantum spiritum &
non sanguinem contineri, & hoc fuit
etiam *Aristotelis* dogma, seminales ar-
terias sanguine vacuas esse.

Sed horum opiniones nulla prorsus
probabilitate nituntur, primo, quia
impossibile est sanguinem per venas
spermaticas versus Testiculos descen-
dere, idque propter valvulas in iis exi-
stentes, & sanguinis motum, qui lege
circulationis continuo per illas ascen-
dit. Secundo quia sanguis arteriosus
cum venoso, antequam ad Testes per-
venit, neutquam simul permisceri
potest, quoniam hæc vasa nullibi inter-
se commercium habent, quemadmo-
dum superius sufficienter probavimus.

Secundam opinionem, quæ dicit
sanguinem in venis albescere, &c. de-
fendere conatur *Casper Bauhinus* cum
de vasibus spermaticis præparantibus sub
finem cap. xxv. scribat: *horum vaso-*
rum usus non solum sanguinem tum ve-
nalem tum arterialeum cum spiritu vi-
tati

tali, ad Testium nutritionem & vitam deducere, verum etiam materiam (excrementum benignum, utilis & ultimi alimenti) ab omnibus corporis partibus delapsam & jam immutatam recipere, & ad Parastatas pro seminis generatione deferre, cuius prima fit non solum sanguinis dealbatio, quæ post diuidiam eorum productionem observatur, sed præparatio in prædictis plexibus vi à testibus affulgente: quare corpus hoc basi sua intimæ testium tunicae, eiramulos largiens pertinaciter adnascitur, non vero testis corpus ingreditur, &c.

Suffragatur fere huic opinioni Galenus, cum resert, lib. I. de Semine, arteriam & venam in utrumque testem non recta via, sed flexuosa, multiformique ferri, in eaque sanguinem paulatim albescere: postea vero ubi ipsum vas testem contingit, in eoplane seminis substantiam perspicue conspici, est etenim, ut ait, utrique tum arteriæ tum venæ generatrix natura seminis.

Quæ

Quæ opinio plurimis ita placuit, ut ei neglecta sensuum fide statim subscripterint: sed male, quia autopsia destruitur, & rationi contrariatur eorum sententia; nam quotiescumque hæc vasa, sive in principio sive in fine aperiuntur, sanguis magis quam in aliis corporis partibus floridus erumpit.

Nec etiam rationibus possumus concipere, quam ob causam sanguis tam cito rubicundo suo colore destituere tur, arteriæ enim in hominibus nimis breves sunt, neque sanguis continuo à Corde propulsus ibi tam diu moratur, ut ex rubro, quo gaudet colore, in al bum convertatur.

Altera hujus opinionis pars, quæ dicit sanguinem non subire Testes, luce meridiana clarius sequenti experimento convincitur: immittatur tubulus in arteriam, & affixa Syringa propellatur liquor colore aliquo tintitus versus Testiculum, & videbis ad modum belle Arteriarum progressum, qui

qui cum ad Testium supremitatem, sive partem illam, ubi primo intrat, pervenerit, primo se intactis Epididymidibus in interiori Testiculorum tunica diffundit, & versus ejus fundum excurrit, ubi dum reflectitur, in surculos pene infinitos luxuriat, qui modo dextrorsum, modo sinistrorsum per Testiculorum substantiam excurrunt.

Tertiae opinioni, quæ dicit sanguinem in arteriis aliquatenus præparari præparatumque testibus administrari, subscribit *Joannes Veslingius de partibus Gen. in viro cap. vi.* dum inquit: *officium eorum est sanguini in vasis Præparantibus, pyramidalium capreolis, non nihil immutato seminis rudimentum præbere, Testibusque ad perfectionem ulteriore transmittere.* atque huic opinioni adstipulantur primarii hujus temporis Anatomici, nec adeo male; verissimum enim est Arterias spermaticas ad Testes sanguinem vehere tam ad nutritionem (quia in impu-

impuberibus sanguinem vehunt antequam semen in testibus elaboratur) quam ad seminis generationem: venas vero in testium substantiam hiantes exhaudire superfluum, ne Testiculi eodem obruantur, eundemque reportare in venam Cavam aut Emulgentem sinistram, ut porro ad Cor revehatur.

Præter Venas & Arterias jam enumeratas Nervis exiguis Testiculi dominantur, quorum originem non frustra à sexto nervorum pari quæsiveris, nisi alter, qui aliquando occurrit, & à vigesimo primo pari spinalis medullæ progreditur, te seduxerit.

Quos à sexto pari communiter obtinent, illi à plexu nervorum in abdome notabili originem sumunt, & una cum vasis Præparantibus, quorum plicationes ne interturbentur cavere sustinet *Wartonus l. degland. c. xxviii.* ad Testiculos excurrunt.

Nervi jam descripti in descensu licet plures emittant surculos, tamen ali-

aliquando (quod Nervis proprium est) majores evadunt, atque sic ad Testes properant, in quorum tunicis ita disseminantur, ut visus acie eos ulterius prosequi nunquam potuerimus; si tamen suspicionibus habendus sit locus; putamus eos ulterius pergere versus Testiculorum substantiam, ibique præstare duplēm usum, scilicet apportare spiritus animales ad seminis generationem per quam necessarios, & firmare Testiculorum substantiam, ut postea patebit clarius, dum Testiculorum substantiam explicabimus.

Vasa Lymphatica, quæ admodum dextre in Testiculis detexit nostri fæculi curiositas, non solum provenire nobis videntur à Tunica albuginea, sed etiam ab interna Testiculorum substantia.

In progressu suo pluribus ductibus sensim in unum coalescentibus vasa sanguinea concomitantur, donec cum iis Abdominis cavitatem ingressa, ab iis rursus separentur, ut liquorem suum in

in chyli receptaculum deponant: quidnam de iis sentiat magnus ille Anatomicus & in Universitate Lovaniensi Professor honorarius D. de Bils, postea dicemus.

Plurimas Valvulas in dictis vasis Lymphaticis non minus quam in aliis detexerunt Excellentissimi, nobisque peculiari amicitia juncti Anatomici *Fredericus Ruysch & Nicolaus Stenonius*. Hæ valvulæ, cum vasa Lymphatica liquore suo distenta sunt, quo ad externam faciem nodosa forma sese repræsentant, uti videre est in tractatu de vasorum Lymphaticorum valvulis à *F. Ruysch conscripto*.

Officium harum Valvularum est impeditre, ne Lympha ad Testiculos redeat, & facilius ad Chyli receptaculum sursum propellatur, quod cum ob horum vasorum tenuitatem non tam facile fieri posset, quam à venis crassiori tunica donatis, videtur nobis rerum Conditor prudentissimus valvulas in iis efformasse, ne Lympha ex earum cavi-

cavitate, muscularum vel totius corporis motu semel propulsa, in eam rursus rediret, ut novæ Lymphæ affluenti melior locus daretur.

Ut hæc vasa Lymphatica clare atque distinctè conspiciantur, oportet, quatuor vel quinque digitis transversis à Testiculo cum vasis sanguineis simul ligentur, quamquam non raro viderimus, in animalibus recenter maestatis, ea absque ulla ligatura satis intumuisse, imo quod magis est, in majorum animalium Testiculis, ligationis vasorum Lymphaticis duabus diebus post mortem, levi Testiculorum agitatione ea intumescere fecimus; ex quibus clare patet Lympham, uti superius asseruimus, ab interna Testiculorum substantia prodire.

Horum vasorum distensionem post mortem, non solum in brutis, verum etiam in hominibus habere locum observarunt Clariss. D. *Sylvius* & D. *Van Horne* Professores & Præceptores mei dum Leydæ studiis incumbere, optime

me de me meriti, qui præsentibus aliis quibusdam curiosis Lugduni Batavorum in Juvene tribus post decollationem horis, vasa Spermatica cum Lymphaticis simul ligarunt, atque postmodum Lympha à Testiculis affluente ea distenta observarunt.

Vasa Lymphatica quemadmodum diximus intumefacta, si prope Testes abscindantur, nihil istius liquoris, quem in se continent inter ligaturam & apertio[n]em, effluet, etiam si digitis comprimantur vasa Lymphatica; contra vero si prope ligaturam abscindantur, quidquid intra apertio[n]em & Testiculum continetur, statim effluet, absque quod ullo modo vasa Lymphatica comprimantur: quod indubitatum facit Lympham moveri à circumferentia ad centrum, & non contra, quemadmodum à multis ante valvularum in vasis Lymphaticis inventio[n]em judicatum fuit.

Præter jam enumeratas Arterias, Venas, Nervos, Vasa Lymphatica,
quin-

quintum vas sibi proprium obtinent Testiculi, quod inter Anatomicos Semen Deferens appellatur; corpus est quoddam Nervo majori simile, teres, candidum, duriusculum & cavitate quadam manifesta donatum, quæ ut melius conspiciantur, aperiendum hoc vas est sex vel septem digitis transversis supra Testiculum, & immissus flatus, vel liquor quidam coloratus beneficio Syringæ versus Testiculum propellendus, & videbitis vas illud distendi & colorem per medium ejus cavitatem primo recto ductu Testiculum versus excurrere, & postea observabitis cavitatem in ipso vase de latere in latus revolvere, & tandem cum ipso vase sensim incurvari, ad eum fere modum, quo Serpentes atque Anguillas oxyus repere cernimus: atque sic revolutionibus non in orbem, sed ad latus factis usque ad corpora testicularium excurrere, quorum examini explicatis jam vasis spermaticis Naturæ ordinem infecuti mentem alacri-

ter accommodabimus.

Testes quod attinet, cum superius de eorum Nominis etymologia, Numero, Situ, Magnitudine, Figura, &c. actum sit, de eorum Substantia tantum hoc in loco dicendum occurrit, quam aliqui glandulosam, alii pultaceani, alii adhuc aliis nominibus indigitatam nobis obtruserunt.

Testiculorum substantiam glandulosam esse pronunciavit *Galenus lib. qui Isagog. inscribitur cap. II. item, lib. III. de aliment. facult. cap. VI. ut & lib. I. de sem. cap. XVII.*

Huic opinioni fere subscribit *Joannes Riolanus lib. II. cap. XXXI. cum dicit, Testes sunt glandulosa & veluti spongiosa corpora semini conficiendo destinata.*

Adstipulantur *Fallopis, Spigelius, Veslingius, &c.* dum scribunt Testes adeptos esse substantiam glandulosam, albam, mollem, &c.

Prædictorum autorum opinionibus quedam addit *N. Highmorus lib. I. part. IV.*

part. IV. cap. II. ubi sequentia proponit: in medio glandulosæ Testium substantiæ, corpus quoddam teres, album ac densum, vasi deferenti haud dissimile, nec minus, invenitur, nulla aut perobscura saltem cavitate donatum, quod à Testium fundo ad superiorem ejus partem ascendens, in tunicae albugineæ interiorem partem quam fortissime implantatur; neque tunicae solummodo affixum, sed & illam perforare, ac in Parastatarum caput se inserere videtur, cui quam pertinacissime adhæret, nec nisi sectione separabile est. In inferiore ac media parte, non nisi vasorum interventu membranæ alligatur. In hunc fere modum cum Egregius nostri sæculi Anatomicus T. Whartonius de gland. cap. xxviii. pariter Testiculorum substantiam describat, de eo nihil dicemus, sed ad aliorum authorum opiniones, antequam nostram propo-namus, progrediemur.

Pultaceam esse Testiculorum substantiam notavit Ruffus Ephesius l. II.

D 3 cap. XV.

cap. xv. dicens *Testes atharæ instar compacti sunt & molles quodammodo.*

Rationem comparandi Testes cum pulte fundarunt in modo substantiæ, quod Clarissimo *Lindano* ita placuit, ut ei sententiæ calculum apposuerit, uti videre est in *Med. Physiolog. c. vii.*

§. 31. de *Testibus*, ubi dicit: *pultaceam vero hanc Testium substantiam sui generis parenchyma esse, vix eget monitione.* Talis vero etiam medullæ substantia cum sit, *Celsus* dicit lib. vii. cap. xviii: *Testiculi simile quiddam medullis habent.* Neque ab hac sententia multum differt *Vesalius* cum dicit lib. v. cap. xiiii. *substantia constant albâ, lactea, molli, & sibi undique simili, ac continua, nisi quod venulis frequentibus, iisdemq; exiguis, tenuissimisque oppletur, &c.*

Ex jam allatis tot tantorumque authorum sententiis patet, quot & quantis difficultatibus intricata sit Testiculorum notitia, de qua tam diversimode loquuntur; sane adhuc magis dif-

differre debuissent antequam rei veritatem assecuti fuissent; nam pace eorum dixerimus, nullus hactenus veram Testiculorum substantiam scriptis dilucidavit, imo quod magis est, ne quidem veritatis umbram attigit.

Illi enim, qui Testes corpora glandulosa pronuntiant, vehementer errant, quandoquidem in toto Teste ne minima quidem pars glandulæ conspicatur, & adhuc magis à veritate aberrant, qui Testiculorum substantiam pulticulosam vel medullarem judicant, quia nullam cum illa similitudinem obtinent.

Qualis igitur sit *Testiculorum substantia* si quis nos interroget, dicemus eam nihil aliud esse quam *congeriem minutissimorum vasculorum semen conficientium*, qnæ si absque ruptione dissoluta sibi invicem annexerentur, facile viginti ulnarum longitudinem excederent.

Hoc sine dubio mirum, imo incredibile videbitur omnibus, præsertim

Anatomicis, qui non minori quam nos dexteritate prædicti illud nunquam viderunt; sed mirari brevi definent, postquam ad nostram imitationem unius Testiculi vas Deferens in cane vel alio animali ante coitum firmiter ligaverint: videbunt enim tunc testiculorum vascula, in animalibus minus salacioribus, propterea quod semine non turgeant, inconspicua, ita seminali materia impleri, ut facile ab unoquoque conspiciantur.

Et quia laboriosum atque sordidum hoc experimentum omnibus experiri non dabitur occasio, in eorum gratiam adjungam aliud experimentum, quo absque labore aut molestiâ Testiculorum vascula longe melius quam in priori conspici possunt. Accipiantur igitur gliris majoris Testiculi, & videbitis per tunicam albuginea transparere Testiculorum vascula semine candida, quæ à Tunica albuginea denudata, si in pelvim aquâ plenam injiciantur, parumque agitentur,

tur, jucundissimo & admiratione pleno spectaculo ita à se invicem secedent, ut tota testiculorum substantia non nisi ex vasculis composita, nullorum instrumentorum ope, luce clarius conspiciatur. uti hoc sæpe demonstravi hujus civitatis Medicis ac Chirurgis, quorum aliqui illud ita divulgarunt, ut timerem, ne, antequam Tractatus hic propter sculptoris inertiam cum omnibus figuris necessariis in lucem prodiret, alias mihi egregii hujus inventi gloriam eriperet.

Ubinam vero hæc Vascula seminaria à nobis primo descripta originem sumant, ingenuæ fatemur nos nunquam assequi potuisse, quia semper antequam eousque in dissolvendo perveneramus, propter tenuitatem disrumpabantur: Eorum vero finem, sive è Testiculis egressum, in multis animalibus clare conspeximus, eumque longe aliud invenimus, quam *Higmorus* nobis depinxit, quia non uno crasso, sed in plurimis animalibus

sex vel septem tenuissimis ductibus è testiculo prodeunt, qui singuli de latere in latus curvati majorem Epididymidis globum constituunt, in eoque simul concurrentes uno simplici ductu ad vesiculas semifinales excurrunt: quod, antequam dicamus quomodo conspiciendum sit, hic monitum volumus tenuissimos illos ductus, qui dum è Testibus per Tunicam albugineam erumpunt, propter tenuitatem, ni semine turgeant, vix melius conspici posse, quam vasa Lymphatica non distenta.

Mirum itaque non est *Highmoro* hos ductus non venisse in conspectum, sed crassum aliquod corpus pro principio Epididymidū exhibuisse. Quid autem sit corpus illud, quod *Highmorus Radicem Epididymidis* vocat, jam nobis examinandum occurrit. Primo cum nullam conspicuam cavitatem obtineat, & homines, glires & alia animalia quamplurima illam non habeant, non omnino Testibus necessarium judicari

dicari potest. Et si quid nobis ea de re
judicandum foret, diceremus illud pri-
mo tam ad vasorum à nobis invento-
rum, quam sanguineorum stabilimen-
tum à Deo Optimo Maximo ordina-
tum esse: quia si vasorum sanguineo-
rum cursum in Testibus eorum, quibus
corpus illud inesse deprehenditur, pro-
secuti fuerimus, videbimus ea ipsa
postquam à tunica albuginea quasi
recte versus Testiculorum centrum
descenderint, dictæ radici annexi,
antequam ulterius per Testiculorum
substantiam dispergantur.

Præterea etiam observabimus Vascul-
lorum seminiorum congeriem cor-
pori illi pariter annexi & cum illo ad
Epididymides excurrere, ne in exitu
suo antequam eo pertingerent rum-
pantur.

Si quis hic nos roget, quare non in
omnibus animalibus reperiatur hæc
Highmori Radix Epididymidis dicta,
si talem usum qualem jam diximus Te-
stibus præstent? respondebimus illam
in

in minoribus Testiculis non tam necessariam esse quam in majoribus. Homines enim, qui minoribus testiculis pro ratione corporis præditi sunt, non habent nisi tenuissimas quasdam membranas, quæ in posteriori Testium parte oriri videntur, & per totam Testiculorum substantiam excurrunt, quemadmodum fere in arantiorum pomis membranas sive interstitia divaricari conspicimus.

Harum tenuissimarum membranarum usus est Testiculorum vascula seminaria in suo loco detinere, ne simul confundantur, obstruanturque, & ut tutò eorum extremitates ad dorsum Testiculorum per eam excurrentes ad Epididymides pertingant.

Absolutis iis, quæ de Testibus dicenda sunt, ad Epididymides, in quas vascula seminaria seminalem materiam deponunt, sermonem dirigamus.

Epididymides quæ Latine supergeriminales nominatae sunt, Parastattarum nomine quam sæpiissime ab Anatomis indigitantur.

De-

Describuntur à *Fallopio* quod sint corpora illa oblonga utrique extremo testis in parte sima alligata, capiti scilicet atque fundo (caput autem *Aristoteles* & *Galenus* vocant partem Testis superiorem protuberantem) in medio se juncta aut saltem minus alligata. Quod autem vocabulum Epididymis non significet propriam & ubique contiguam Testis tunicam, satis eleganter probat *Fallopious* ex ipso *Galeo*, qui testatur primo de sem. cap. xv. & xvi. esse corpus aut particulam quandam corporis, capiti ipsius Testis impositam.

In hac particula Epididymide appellata consideranda Figura, Substantia, Ortus, &c. antequam de ejus usu quid solidi possimus proferre.

Figuram quod attinet, quia *Vesalius* eam satis eleganter describit, hinc inde paucis mutatis ejus verbis hoc in loco utemur. Epididymidis exterius, qua Testi non committitur, gibbum, quodammodo teres est, latius non nihil, quam crassum se offerens: quia vero

vero tunicæ illi conantum est, secundum connexum testis, cavum existit. Hoc itaque corpus ab externo varicosi corporis latere incipiens, secundum illius posteriorem fertur sedem, & deorsum modice versus anteriora propens, secundum posteriorem sedem intimæ Testis tunicæ validissime tantisper adnascitur, donec ad humiliorem Testis descenderit sedem: à qua denuo sursum reflectitur, intimæ Testis tunicæ attensum, incumbensque quidem, at non amplius illi connatum, neque eandem, ut haetenus formam retinens. Per totum ejus ductum, quo testis tunicæ corpus id necatur, propemodum æqualiter crassum, ejusdemque figuræ est, nisi quod eo in loco, ubi primo sursum inflectitur, crassius appareat, quemadmodum etiam in opposito latere, hoc est, ubi vasa sanguinea Testibus implantantur, unde ad majorem hujus corporis distinctionem, in sequentibus, primam hujus corporis expansionem globum Epididymi-

dymidis minorem, secundam globum
Epididymidis majorem appellabimus.

Substantiam hujus corporis varii
Anatomici cum *Vesalio* putant esse in-
star durioris nervi; contra quos se se
opponit *Fallopianus* in *observ.* *Anat.*
fol. 290. dicens: *Particula enim hæc*
male observata ab Anatomicis, quam-
vis in homine videatur in superficie ipsa
nervosa; tamen revera intimis glan-
dulosa est, & si secetur, ex minutissimis
quasi glandulis, veluti etiam gurgulio
constat, formari videbitur: quod velim
oberves in crudo, coctoque teste, quo-
niam hoc certissimum esse reperies. Huic
sententiae subscribunt *Bartholinus*,
Veslingius, & plures alii; quos omnes
ex parte errasse *Highmorus* sustinet,
dum scribit lib. I. part. IV. cap. II. *Pa-*
rastratarum principium ex substantia
alba testis instar glandulosa, duriore ta-
men multum, nec cavitate donata con-
stituitur: ex plurimis quasi glandulis,
invicem per membranas connexis con-
stat, & paulo inferius statim ubi à sub-
stantia

stantia hac duriore reliquum Parastatarum recesserit, ad infimas descendens partes, tortuosum processibus vermiformibus in cerebello simile est. Tortuosa autem hæ Parastatarum circumgyrationes, nihil aliud sunt, quam corpora teretia, cavitate manifesta donata, semenque continentia, mirifice gyrorum intestinalium, seu vasorum præparantium (*supra descriptorum*) instar complicata & ad fundum Testiculi tendentia.

Tamen *Higmorus*, qui omnium optime hanc Epididymidis substantiam descripsit, nobis etiam adhuc errasse videtur; dum dicit, *Parastatarum principium ex plurimis quasi glandulis invicem per membranas connexis constare*: quod non minus de ejus principio, quam de reliquo ejus corpore defendi potest, uti ex iis quæ sequuntur clarum evadet.

Si quis igitur nos interroget, quid sit Epididymis? respondebimus esse vas variis suis flexibus corpus, quod testium

testium dorso affixum est, constituens. Ut hujus nostræ definitionis veritas clare pateat, auferatur primo membra, quâ corpus hoc undequaque cingitur, testibusque annexitur; & apparetur anfractus quamplurimi, qui cultelli acie absque vasis læsione ita à se invicem faciliter negotio separari possunt, ut instar cujusdam rei plicatae in aliquam longitudinem extrahantur: nam solummodo ab uno latere in aliud revolvuntur, in eoque situ per membranam ab albuginea acceptam detinentur.

Prima hac dissolutione corpus Epididymidis in aliquam longitudinem extrahi potest: sed hoc non sufficit, nam iterum subdividitur jam semel dissolutum corpus, quod absque difficultate peragitur, si dissecetur tenuissima membrana, qua anfractus jam semel dissoluti iterum involvuntur: tunc enim observabitis vasa Epididymidis, quemadmodum in prima, sic etiam in hac secunda dissolutione, solummodo

ad latus flecti; qui flexus sibi invicem ita connectuntur, ut crassioribus Anatomicis facile pro uno & simplici corpore habeantur; quod tamen dexteritate quadam ac patientia, præsertim si Epididymis semine, aut alia materia per Syringam impulsa turgeat, usque ad testes dissolvi potest.

Epididymidis vas modo dissolutum, quo longius ab origine, quæ supremitati Testium sex vel septem ramificationibus implantatur, excurrit, eo crassius evadit: ita ut vas eo in loco, ubi ramifications in unum ductum jam concurrerunt, adhuc filotenuiori comparari queat, quod sensim ita incrassatur, ut instar funiculi auctum, vas semen deferens constituat.

Longitudo vasis jam dissoluti in mediocri animali quinque ulnarum longitudinem facile excedit, unde constat primo Testes ab Epididymibus non differre, nisi quod illi ex variis, hæ maxima sui parte ex uno tantum ductu, sed parum crassiori, content.

stent. Secundo Epididymides à Vase semen deferente non differre, nisi quod hoc recto, illæ quasi serpentino ductu incedant, & propter tenuitatem aliquantulum moliores evadant. Atque sic filum hoc Ariadnes secuti ex Testium, Epididymidumque labyrintho feliciter evasimus.

Explicata jam Testiculorum, Epididymidumque Substantia, ulterius progrediamur, videndo, quisnam sit horum corporum Ufus.

Conveniunt inter se omnes, quotquot hactenus de Testibus scripserunt, Peripateticis exceptis, eos Semini conficiendo ordinatos esse, sed utrum hoc primario, an secundario praestent, inter eos magna lis est.

Aristoteles lib. i. de generatione animal. cap. iv. putat Testes non esse necessarios ad generationem, sed dunt taxat factos melioris gratia, ut motum seminis faciant stabiliorem, & vasis intortis appensi illa contineant, amplioraque & patentiora reddant, non se-

cus atque pondera telis textorum appendi solent: quare iis exfectis vasa retrahi, implicari ac corrugari, vias eorum occludi, semen amplius effundi non posse, ac propterea castrata animalia sterilia esse judicat.

Videtur nobis magnum philosophum sibi in hoc capite contradicere, nam primo dicit Testes non esse necessarios ad generationem, & postea dicit exfectis Testibus animalia sterilia esse.

Quod autem ad Seminis generationem necessarii non sint, tribus rationibus probat: I. quia multa animalia, inter quæ pisces & serpentes recenset, testibus carent, quæ tamen coëunt & prolificum semen emittunt. II. quia Taurus quidam statim à castratione vaccam iniit, eamque imprægnavit. III. quia Testes nullam partem meatus compleat, hoc est ut *Laurentius* interpetratur, nullam cum vasis spermaticis comunitatem habent.

Contra hanc Aristotelis sententiam

Gale-

Galenus acriter insurgit & *Aristotelem* telis sequentibus adoritur: Testibus refrigeratis aut collisis, aut induratis, aut alio aliquo vitio divexatis, sterilia fiunt animalia, etiamsi ponderum instar seminaria vasa deorsum trahant.

Aliud argumentum est ab avibus & aliis animalibus petitum, quæ Testes in cavitate abdominis habent, lumbari regioni affixos, vel alio in loco sitos, ita ut ponderum instar vasa spermatica deorsum trahere non possint.

Præter argumenta à Galeno in medium allata Aristotelis rationibus optimè responderi posse judicamus & quidem ad primam, dicendo in perfectioribus animalibus Testes solummodo necessarios esse, in imperfectioribus vero Testiculorum analogum quoddam sufficere, quo dicta ab eo animalia gaudent. Ad secundam ejus rationem respondendo semen, quod in actu Venereo emittitur, non immediate provenire à Testibus, sed à vesiculis seminariis & vasis deferenti-

bus, quæ circa finem suum vesicularum instar dilatantur, in quibus cavitatis bus semen ordinario in tanta quantitate conservatur, ut ad generationem unam aut alteram sufficiat; ergo non sequitur inde, Testes ad generationem inidoneos esse, quemadmodum *Aristoteles* voluit. Ad tertium argumentum nihil respondendum nobis videtur, quia ex superius proposita dissecandi methodo contrarium ejus clare cognoscitur.

Everlā eorum sententiā, qui Testes generationi seminis inidoneos esse existimant, progrediamur ad eos, qui priori sententiæ contrarium sustinent, ut videamus, an meliori ratione suam confirmare sententiam valeant.

Plurimos profecto videmus pro Testibus, tamquam pro aris & focis, pugnare, sed qua ratione semen in illis conficiatur, tam diversimodè expoundunt, ut plane præsumptio sit ipsos nihil ex vero dicere.

Reperiuntur primo, qui arbitrantur

tur Testes seminis generationi inferire, quatenus seruos humores ad se trahunt. Contra quos plurimum indignatur *Galenus*, qui illos inter partes principes collocat, non eas quidem, quæ ad generationem individui referuntur, sed quæ ad speciei perpetuitatem spectant: idque propterea, quia uti ex jam dictis patet, & inferius dicendis clarius patebit, semen principaliter efficiunt, sine quo continuatio speciei fieri non potest. Præterea propter mutationes, quas præstant in corpore, si exscindantur, eos ipsi Cordi præfert.

Sed futilitas horum non minus, quam illorum, qui Testes, instar pulvinarium, & molliorum substerniculorum, tantum vasa fulcire sentiunt, ex iis, quæ superius de testibus dicta sunt, tam conspicua est, ut nulla improbatione indigeat.

Tolerabilior sane est eorum sententia, qui censem semen in ipsis Testibus confici, quod probant observatione

E 4 sequenti:

sequenti: Hispanus quidam, ut refert *Dodonæus*, Testis dolore intolerabili diu vexatus, frustra tentatis omnibus remediis, maluit sibi amputari Testem integrum & incorruptum, quam diutius vitam in tormentis trahere; extractum testem cum adhuc calentem per medium dissecaret, infaciem ipsius erupit & profiliit semen.

Similia fere cum referant adhuc plures alii, qui circumstantiis suis rem magis tenebris involvunt, quam dilucidant, ea addemus, quæ circa illam materiam notatu digna observare nobis licuit: in cane, cuius vas semen deferens ante coitum firmissime (alias enim facile semen effluit) ligaveramus, vidimus patrato coitu vascula Seminaria Testium, Epididymidumque ita Semine turgere, ut in magnam molem distenderentur Testiculi. Idem quin ab accurate attendantibus in animalibus salacioribus observari possit, non est quod dubitemus, quandoquidem aliquoties in glirium Testiculis confeximus. Ex

Ex jam enarratis observationibus perspicuum est, Semen in Testibus confici, in quo nobiscum convenient ex accuratioribus naturæ indagatoribus non pauci; at qua ratione id contingat, tam diversimode exponunt, ut quid sentiendum sit merito dubitare possimus.

Qui videntur hic palmam ferre, ajunt Seminis causam efficientem esse parenchyma Testium, idque ob temperamentum calidum & humidum, cum huic carni similis alia, ut ajunt, in toto corpore non reperiatur. Quibus verbis multum dixisse videntur, cum tamen, si rem penitus inspiciamus, eos nihil dixisse reperiamus; quia non explicant, utrum ex lymphâ vel sanguine Seminalis materia conficiatur, sed de eo adhuc acriter inter se disputant: Prioris opinionis strenuissimus propugnator est amicissimus noster *Bilssius*, uti hoc ante aliquot dies satis superque cognovimus ex disputatione particulari, quam cum ipso habuimus.

Hagæ-Comitis in ædibus expertissimi
D. J. Stalpert van der Wiel, Anatomi-
ci Hagiensis.

Cum statuat subtilissimus hic Ana-
tomicus, præter Semen etiam Lac,
Lachrymas, Salivam, &c. ex Lympha
& non ex Sanguine generari, operæ
premium fore existimamus, ut quid
per Lympham intelligat explicemus;
præsertim cum in vocis illius signifi-
catione ab omnibus Anatomicis dif-
ferat.

Cum ante duos circiter annos à D.
Frederico Ruysch Anatomico Amste-
lodamensi *Bilsio* demonstrarentur val-
vulae vasorum Lymphaticorum, suo si-
tu impedientes, ne aliquid per eorum
cavitatem internam à centro ad cir-
cumferentiam excurrat, necessitate
coactus *Bilsius*, ut sententiam suam su-
stineret, paucissimis quibusdam lineis
explicuit ac divulgavit, quid per lym-
pham intelligeret: quod ut melius ca-
pere possitis, duo hic imprimis mon-
nenda sunt; Primo ipsum existimare
vasa

vasa lymphatica multiplicibus gaudere tunicis, & inter illarum duplicaturas liquorem posse transire. Secundo ipsum docere non omnem chylum, qui per venas lacteas ad glandulas mesenterii affluit, ulterius per Ductum thoracicum ad Cor pergere, sed maxima ac subtiliori sui parte inter duplicatas Venarum, Arteriarum, Vasorum Lymphaticorum atque Membranarum ad omnes corporis partes excurrere. Quæ vero inter duplicatas vasorum Lymphaticorum transit ad glandulas, ab ipso Lympa nominatur, & quæ per internam vasorum Lymphaticorum cavitatem à glandulis reddit, apud ipsum Fermenti nomine venit.

Unde liquet aliorum Anatomicorum Lympham ipsi Fermentum appellari, & ipsius Lympham esse novum quid ab aliis Anatomicis ne quidem per somnium excogitatum.

Sed cum nostri oculi nunquam fuerint tam lyncei, neque manus tam dextræ,

træ, ut dictam vasorum Lymphaticorum duplicaturam, dissectione aut ligaturis, potuerimus cognoscere, ignoscet spero nobis D. *Bilfius*, si necdum in ipsius castra transeamus, quod libentissime facturos ipsi promisimus, si autopsia Lympham suam & ejus motum demonstraverit; sed cum id sibi licitum non esse dicat, & nos nulla argumenta videamus, quæ ejus sententiam satis probant, cum aliis Anatomicis nostri sæculi præstantissimis, sustinere pergimus, nihil per vasa Lymphatica à centro ad circumferentiam excurrere.

Quod cum ita sit, constat tantum esse duo vasorum genera, quæ aliquid ad Testes adferant, sc. Arterias & Nervos, & ex iis necessario Seminalem materiam quærendam & inveniendam esse.

Ex Nervis tantam materiam Seminis provenire cum rationibus nullis probari possit, dicendum necessario est Semen generari ex Sanguine, quemadmodum nobiscum plerique sentiunt

Anato-

Anatomici: sed non explicant, qua ratione vasa sanguinea per Testes spar-gantur; nec quibus in locis jam confe-ctum Semen contineatur, nec per quæ loca deinde excernatur. Si dicant eo-rum aliqui vasa sanguinea, quæ per Te-stes subin-trant, hiare in vasorum sub-stantiam: esto, desinant, hient quædam à sanguineis deduc-ta vasa in Testes, & deponant in eam materiam Semi-nis: cocta quomodo ingredietur in vas Semen deferens? altum hic apud eos silentium est.

Nos autem existimamus primo du-plici ratione Semen ex Sanguine con-fici, scilicet vel quatenus vasa sanguinea cum vasculis seminariis continui-tatem habeant, uti *Lindanus in med. physiolog. cap. vii. §. 31. de testibus annuere* videtur, dum dicit: *jam vero autopsia demonstrat arterias omnesquæ adeunt testes per ipsos tendere atque ita non deponere in testium substantiam, sed transvehere tantum id quod vehunt. vel quatenus arteriæ quæ vascula semi-naria*

naria in amplexu suo firmissime detin-
ent, in eorum cavitatem materiam
subtiliorem deponunt, crassiore per
Venas redeunte.

Priori ex duobus jam dictis modis
non fieri Seminis generationem, cui-
que patere potest: cognoscent illi, qui
arteriarum præparantium propagines
per Testiculorum substantiam rite pro-
sequentur, nam eas decuplo minores
ipsiis vasculis seminariis reperient;
quod nobis evidentissimum argumen-
tum est, hæc vascula seminaria ab ar-
teriis non provenire: quod adhuc alio
argumento probatur, scilicet, si arte-
riæ præparantes cum vasculis semina-
riis continuæ essent, & sanguis in illis
longissimis ductibus sensim ex sanguine
rubicundo in Semen album conver-
teretur, necessario in vasculorum se-
miniorum principio sive arteriarum
extremitatibus color rutilus, hoc est
ex albo rubescente conspiceretur, sed
in omnibus illis vasculis materia albi-
cans vel aquosa & nullo modo sanguini-
nolenta

nolenta reperitur: ergo.

Quicumque arteriarum præparantium propagines, uti jam statim diximus, examinare pro impossibili judicant, & libenter prius autopsiā convincerentur, antequam nostrae opinio- ni calculum apponant, assignabo illis facillimum hoc examinandi modum: Accipiant Testiculos gliris majoris & insequantur arteriam præparantem, quæ sub tunica albuginea per Testiculorum dorsum, primo simplici, recto- que ductu incedit, & in reditu per an- teriorem Testiculi partem flexuoso ductu admodum eleganter repit ver- sus Testiculi partem anteriorem, ubi, tunicam albugineam derelinquens, in multos ramos dividitur, qui hinc atque illinc excurrentes vascula semina- ria minutissimis & pene visum fu- gientibus propaginibus suis in am- plexu detinent, atque nullatenus con- stituunt; uti hoc clare conspicitur, si dictorum Testiculorum vascula à tuni- ca albuginea liberata supra afferem à se

se invicem extendantur, quod absque labore aut difficultate ab ipsis lippis & tonsoribus peragi quam facillime potest. Ut arteriarum præparantium ramifications recte conspiciantur, sanguis in illis quantum possibile est detinendus vel alius liquor coloratus beneficio syringæ in eas leniter impellendus est, alias visus aciem effugiunt.

Cum itaque modo jam refutato non fiat Seminis ex Sanguine generatio, necessario, cum nullo mentis acumine tertium excogitare possimus, secundo superius allegato modo contingit; & haut aliter arteriæ præparantes in vascula seminaria materiam seminis deponunt, quam arterias hepaticas ductus hepaticos simili modo amplectentes materiam bilis in eorum cavitatem exonerare credimus.

Subtiliori sanguinis parti & generationi Seminis idoneæ in vasculis seminariis depositæ, se se adjungunt, communi Anatomicorum consensu, Spiritus animales; licet nemo eorum unquam

unquam descripscerit quomodo se habeant nervi ad Vascula Seminaria, jam statim à nobis descripta, quod ingenuè fatemur nos pariter adhuc ignorare. Si tamen suspicionibus hic habendus sit locus (quemadmodum in rebus cognitu difficultioribus haberri potest) existimamus, illos per tenuissimas Testiculorum membranas, quæ vasa interne in suo cursu confirmant, excurrere, imo forsan hanc membranam componere, & eâ mediante Spiritus Animales in Vasculis Seminariis deponere.

Spiritus Animales cum parte subtiliore sanguinis juncti per vasculorum Seminiorum ductus simul excurrunt ad Epididymides, Vasa Deferentia, & sic porro per Penem in locum à Deo O. M. receptioni seminis ordinatum.

Interea temporis, quo Seminalis materia per longissimos Testiculorum ductus propellitur, in eorum cavitatis ita elaboratur, ut, quæ in testibus aquæ & cinericea existebat, in Epidy-
F midi.

midibus lactea & crassa evadat.

Quæ seminalis materiae elaboratio nostro judicio contingit, quatenus partes aqueæ ab illa separantur, spiritusque plures ei admiscentur, qui materiam seminis per vascula sua excurrentem magis spumescere facientes ei ultimam perfectionem largiuntur, quod *Hippocratem* similiter intellexisse credimus, dum dicit spumam esse de essentia seminis.

Quâ autem ratione aquosiores partes à seminali materia in vasculis nostris separentur, necdum diximus, sed duobus modis id fieri posse mentis oculis percipimus. Primo si aquosiores particulæ ex vasculis seminariis exhalantes inter eorum interstitia rursus condensatae ab hiantibus vasorum Lymphaticorum, copiosissimè per tunicam albugineam excurrentium, osculis excipientur. Secundo si vasa Lymphatica se habeant ad vascula seminaria, quemadmodum se habent vasa lactea ad intestina, commodissime ex

me ex iis partes aquosiores haurire poterunt.

Atque sic singulorum vasorum in Testibus haetenus repertorum usum explicuimus; antequam tamen ulterius progrediamur, lubet hic occurrere desiderio quorundam, qui optant scire quomodo semen lacteum cat, quod ex sanguine tam rubicundo habet originem, dicendo primo, illud non majori admiratione dignum esse, quam quod lac, quod ex herbis virescentibus originem trahit, albescat. Secundo in corpore nostro diversorum humorum colores ratione viscerum, in quibus humores illi separantur, elaboranturque ex surgere verbi gratia flavum in bile, virescentem vel nigricantem in atra bile dicta, & limpidum in variis glandularum excrementis; sed ut proprius ad rem accedamus, dicemus ipsum sanguinem absque elaboratione notabili ex rubicundo colore aliquando in album mutari, uti ex historia sequenti patebit.

*Henricus van Bueren Coctoris ce-
revisarii Delphensis famulus, vir ro-
bustus ac vegetus, ante duos circiter
annos cum dimidio sibi venam aperiri
jussit, ex qua sanguis colore rubicun-
do fortiter erupiens statim in lac
abiit, idque tribus diebus consequen-
ter; quæ cum res sit visu dignissima,
rogavimus Clarissimum Dominum
Valensem, qui ipsi, cum necesse sit,
medicinam factitat, ut, cum iterum
ipsi vena incideretur, cum aliis Medi-
cis nos etiam ad spectaculum admit-
teret: petitioni nostræ satisfecit vir
curiosissimus, atque præterito mense
Junii, cum partim propter plethoram,
partim propter curiositatem ipsi ve-
na in brachio à *D. Loquet*, hujus Civi-
tatis Chirurgo, rursus aperiretur, vi-
dimus, quod statim collecti ac concre-
ti sanguinis serositas universa (quæ
ipsi copiosa supernatabat) in lac abi-
ret; illa inquam verum lac colore ac
consistentia referebat, sanguinis mas-
sa in summo florida, in imo nigrior ex-
titit;*

titi: placuit nobis intincto digito guttulam degustare, sed hujus sapor longe magis nobis placuit, quam lactis illius, quod ex femore effluxum nobis in congregatione sua exhibuit Celeberrimus quondam Reginæ Sueciæ, nunc Principis Condæi Archiater dignissimus Dominus *Burdelotus*, vir optime de me meritus, mihique litterarum commercio intime conjunctus, nam illud habebat saporem purulentum, & huic dulcedinis non ingrati quidquam inesse animadvertisimus. Serum hoc lacteum à Curiosissimo D. 'sGravesande in nostra præsentia ulterius examinatum ab affuso acetō grumescebat, & ab affuso ei spiritu vitrioli instar casei concrescere, idque tam fortiter, ut ne guttula quidem inconcreta seorsim ab illa reperiatur. Retulit nobis superius memoratus *Henricus van Buren* suum sanguinem, siue è naribus, siue ex parte quadam læsa effluentem semper lactescere, quod adhuc magis miraremur, si non legisse-

mus similem casum in *Marcello Donato de Medicina mirabili lib. I. c. IV.* quem citat *Bartholinus in spicilegio primo ex vasis lymphaticis cap. VI.* ex quo patet colorem rubrum solummodo dependere à particularum dispositione & tantum esse accidentarium sanguini.

Hoc exemplum propterea adhuc libentius apponere voluimus, ex eo quod sanguis ipse in lac abiret, quod nos tantum prætendimus de subtiliori sanguinis parte postquam per longissimum vasculorum seminariorum ductum transivit: nam evidentissimis freti experimentis constanter asseveramus Semen in vasculis seminariorum tantum colorem cinericum adipisci & in Epididymibus sensim magis magisque albescere, ita ut in Vasis deferentibus perfecte album conspiciatur, quemadmodum nuper in experimentis superius de cane & gliribus citatis, cum primariis hujus civitatis practicis conspeximus.

Hinc patet vasculorum nostrorum,
Epidi-

Epididymidum & Deferentium longissimos ductus, primario à studiosissima rerum Natura conformatos esse, ut seminalis materia diuturniori mora ac transitu melius elaboraretur: & quemadmodum intestina habent gyros, primâ quidem & principalissimâ ratione, ut chyli per vasa mesaraica distributio sit quam fœlicissima, & minus principalis, ut in illa mora magis perficiatur chylus, ita vascula Testiculorum semen conficientia esse tantopere involuta, propter unam & solam causam, ut semen melius concoquatur, atque, ut cum Aristotele loquar, spumescat, alboremque majorem contrahat.

Semen itaque tam in Testibus, quam in Epididymibus jam memorato modo confectum, ulterius excurrit per vasa semen deferentia, quæ à testibus sensim ascendunt in cavitatem abdominis & intrant per idem foramen, per quod vasa præparantia exierant, ubi versus posteriora vesicæ reflexa

veluti in quasdam capsulas dilatantur, & postea rursus coarctantur atque angusto exitu in principio vesicularum seminariarum terminantur; quorum finem haud difficilius subire, quam per orificia in Urethram exire semen potest.

Hoc si clare atque distincte cognoscere cupiatis, immittatis solummodo tubulum in vas semen deferens, quod si vel flatu vel liquore aliquo, beneficio Syringæ, distendatur, observabitis citius vesiculas seminarias distendi, quam quidquam per foramen in urethram erumpere.

Hinc patet lapsus eorum, qui dicunt vasa semen deferentia nullam omnino cum vesiculis seminariis communione habere, & toto cœlo ab iis differre, ac per duo peculiaria foramina se se exonerare intra urethram, distincta ab iis, per quæ materia seminalis ex vesiculis erumpit.

Miror profecto viros egregios in rem perspicua adhuc falli posse: si verbis

bis meis non credant, neque subiectum humanum ad manus habeant, veniant quæso ad ædes nostras & illis omni tempore luce meridiana clarius demonstrabimus vasa deferentia cum vesiculis seminariis maximum habere commercium, idque non in brutorum, sed in virorum diversorum organis, quæ inflata & exsiccata in museo nostro nobis semper conservamus.

Exeunt itaque cum vesiculis seminariis uno eodemque foramine vasorum deferentium extremitates in utroque latere ita, ut nullum inter se mutantum commercium obtineant partes dextræ cum sinistris, mediante quo simul communicare queant: nam quod à testiculo, vesiculaque dextra prodit semen, diverso in loco exit ab eo, quod à sinistris affluit.

Diximus diverso in loco erumpere in Urethram semen, quod à dextris, quam quod à sinistris affluit, idque non aliam ob causam contingere existimamus,

mus, quam ut necessaria adeo hominis generatio eo exactius perageretur, nam nisi quodam interstitio à se invicem divisiæ essent partes dextræ à sinistris, læsa una ex vesiculis (quemadmodum ex accurata partium inspectione semper in lithotomia fieri necesse est) plerique post lithotomiam steriles existerent, quod cum videret prudentissimus atque sapientissimus rerum conditor, voluit illas partes à se invicem separare, ut una parte læsa, altera suo munere fungeretur, quemadmodum in oculis, auribus, aliisque partibus necessariis contingere observamus.

Locus, ubi hæc vasa seminaria toties nominata determinantur, est in Urethra, fere digito transverso sub collo vesicæ. Ne autem perpetuo ex illis semen extillet hominesque in seriis occupationibus interturbet, caruncula impedit, quæ vasorum illorum oscula obturat, neurina in urethram effusa influat in vasa seminaria, vel ne nobis

nobis invitis semen effundatur. Hæc caruncula ab ignaris chirurgis catheterē deprehensa cum renisu pro carnositate habetur & causticis erosa atque consumpta perpetuam parit gonorrhœam, nullis medicamentis currandam.

Hæc omnia ut clare atque distincte conspiciantur, aperire debetis anteriorem vesicæ partem cum ipsa Urethra, & immittere tubulum in vasa semen deferentia utrinque unum, iisque uni post alterum adaptare Syringam à nobis superius depictam, ut liquor aliquis per illos propelli possit; & videbitis statim, ac in dextri lateris vas semen deferens liquorem propellit, ejusdem lateris Vesiculam distendi; & si ulterius liquorem impellatis, videbitis grato admodum spectaculo, eum instar fonticuli eodem in latere fortiter erumpere: & idem observari poterit, si alterius lateris tubulo Syringa affigatur, similique modo procedatur.

Vesi-

Vesiculæ seminariæ situm obtinent inter vesicam urinariam & Intestinum rectum, ubi membranis quam plurimis ad collum vesicæ aliisque partibus circumjacentibus ita annexuntur, ut quasi in æquilibrio pendere conspiciantur. Mirum itaque non est, ut aliqui à se observatum testantur, ab enematum calidorum injectione aliquando seminalem materiam per pudenda effluxisse: quia facilè vesiculæ seminariæ, utpote intestino vicinæ, à calore vehementiore ita afficiuntur, ut semen ex cavitate sua in Urethram propellant.

Constant ex membrana satis tenui, per quam variæ Arteriarum, Venarum, Nervorum & dubio procul Varorum Lymphaticorum ramificationes excurrunt.

Figuram quod attinet, nihil invenimus, cum quo eas magis assimilare possimus, quam cum avium minorum intestino variis modis contorto, nisi quod hinc inde varicum ad instar mi-
rum

rum in modum dilatatae & in interna cavitate rursus contractae conspiciantur.

Longitudinem ordinario habent trium vel quatuor digitorum transversorum, & in uno saepe latere, quam in altero majorem.

Latitudinem vero pollicis transversi obtinent, non tamen ubique æqualiter excurrentem; in una enim, quam in altera parte magis coarctantur, uti hoc ex adjunctis figuris clare patet.

Crassties est circiter tertia pars digiti transversi: & in una major, in altera vero minor observatur.

Cavitas interior si inspiciatur, eam variis in locis dilatatam ac coarctatam reperies, non ita tamen, quin inflato principio totum corpus dictum factum intumescat.

Usus Vesicularum seminariarum est, Semen recipere & pro futuro coitum reservare: tali enim modo sitæ sunt, ut cum via in urethram non pateat, necessario semen à Testibus affluens earum boni cavi-

cavitate subire teneatur, quemadmodum superius satis sufficienter docuimus.

In vesiculis illis semen contineri patet, quoniam iis compressis statim semen in Urethram effluit, item si discentur, semen in illis reperies: Natura autem (ut cum Fallopio loquar) mirum in modum appetens conservationem humanæ speciei, non quasdam statas constitutiones, aut tempora ordinavit, quibus uti multa alia bruta tantum coitum appeterent: sed omnes tempestates, omnesque horas aptas, ac oportunas esse voluit ad Veneris usum atque ad procreandos liberos: id autem fieri non potest nisi in dictis vesiculis coacervaretur semen, nam per longissimos testicularum, epididymidum & vasorum deferentium ductus tam exiguo temporis spatio, quo Veneri incumbit homo tantum feminis, quantum ad generationem necessarium est, transire neutiquam posset: hinc provenire existimamus quod

quod canes, qui Vesiculas seminarias non habent, beneficio alicujus excentiæ spongiosæ, circum penis osseum tempore coitus intumefactæ, in coitu detineantur, donec sufficiens quantitas feminis ad generationem necessaria per Vasa deferentia à Testibus affluat; idem profecto si hominibus contingenteret, sanc majori cum metu illicitos concubitus peragerent.

Videtis igitur harum vesicularum utilitatem, videtis usum, contra quem videmur nobis quosdam audire dicentes, eas non semini recipiendo, sed generando destinatas esse, quod à veritate alienum existimamus propter rationes sequentes: primo, quia ita dispositæ sunt, ut semen per vasa deferentia affluens, & viam in Urethram per carunculam clausam inveniens, necessario debeat redire in earum cavitatem, ibique asservari, donec opportuno tempore & loco excernatur. Secundo, quia vesiculæ seminales substantiam habent tenuem, membranaceam,

ceam , & nullis glandulis visilibus, ductibus aut aliis instrumentis seminis generationi idoneis præditam, uti id omni tempore ostendemus , qui non cavillandi, sed discendi studio aliquando ad ædes nostras accendent , idque in diversis vesiculis humanis, quas inter rariora in museo nostro inflatas & exsiccatas eum in finem conservamus.

Ex dictis patet probabile non esse, Naturam tam parvo apparatu tantæ rei generationem moliri, nisi dicamus tam vasculorum seminariorum, Epididymidum , quam deferentium longissimos ductus frustra creatos esse, qui uti superius diximus nullum alium finem respiciunt , quam seminis generationem.

Sed quoniam hic seminis generandi usus assignatus est ab iis, qui mirabilem Vasculorum nostrorum strueturam ignorarunt, non putamus aliquem fore à recta ratione ita alienum, qui vi sis & per pensis iis, quæ superius admonuimus

nuimus imposterum, hisce receptaculis seminis conficiendi vim & efficaciam adscribere tentabit.

Si tamen aliqui nostris rationibus necdum contenti nobis objiciant, Primo non dari motum contrarium in una eademque parte, ac proinde per eandem viam semen non posse intrare in vesiculas seminales, per quas cum neccesse sit expellitur. Secundo, semen plerumque diversum reperiri in vesiculis ab eo quod ex deferentibus vasis exprimitur: ac proinde à Testibus non affluere, sed in vesiculis generari. Tertio, fuisse homines Testibus carentes, qui nihilominus vesiculas seminarias post mortem semine repletas habebant, uti ex Cabroliz exemplo superius allegato convincitur: ac in iis saltem necessario semen in vesiculis seminariis genitum fuisse.

Horum difficultatibus ut ordine fiat satis, respondebimus ad primam objectionem, motum sibi contrarium in una cavitate uno eodemque tempore

difficulter posse contingere, sed successive (quemadmodum in Vesiculis seminariis id fieri prætendimus) absque minima difficultate peragi. Et an non uno eodemque tempore in Intestino cæco, quod in plerisque avibus in ingentem longitudinem extenditur, & plerumque geminum observatur, motus ille contrarius contingat, vehementer dubitamus: non quidem quo ad contentorum partes quæ extrinsece sibi mutuo contrariari videntur, intrinsece tamen certo quodam ordine procedunt, quemadmodum quotidie observamus Parisiis, Amstelodami & in aliis populosis urbibus, in plateis homines sibi mutuo turmatim contrariari absque quod una turma alteram in suo cursu impedit, scilicet quatenus una ab una, alia ab altera parte plateæ contraria via incedit: & simile quid in avium Intestino cæco contingere debere firmiter à nobis creditum est, postquam illud semper fœcibus repletum observavimus.

Ad

Ad Secundum argumentum à diversitate feminis petitum, dicemus solummodo, licet id verum esset, equidem nihil concludere; quia contingere potest, ut in mora sua colore vel consistentia parum immutetur.

Ad Tertium argumentum ex observatione *Cabrolii* desumptum; respondebimus ex *Cabrolii* historia superioris, cum de numero testium ageremus, à nobis memorata, non posse concludi semen generari in vesiculis seminariis; quia in eodem capite respondens ad objectionem de eunuchis, dicit iis vasa præparantia, & deferentia exsecta esse, eoque minus mirum si soluta cellularum continuitate nihil iis invehatur. Putat enim *Cabrolius* in Parastatibus vasorumque labyrinthis anfractibus, elaborationis feminis principia jaci, & ea demum in Prostatis perfici, perfectumque semen hinc inde cellulis octonis novenisque, quarum singulæ venereum unum telum (ut ait) ubi confluxeris, emittant,

contineri: non ergo ex hac observatione constat semen in vesiculis illis generari, quod ipse, hujus observationis author *Cabrolius*, uti ex ipsius verbis patet, sustinere non ausus est.

Quod autem *Riolanus* lib. 11. c. XXXI. exemplum refert, se in juvene 25. annos nato tantum unum Testiculum offendisse, & nihilominus in utroque latere vasa ejaculatoria, quæ cum deferentibus connectebantur, semine repleta offendisse, nihil pariter contra nostram sententiam concludere animadvertis, præsertim si attendatis vasa deferentia adfuisse, quæ sine dubio cum analogo quodam Testiculorum connexa fuere; sed utrum illud semen absque Testibus, ut ajunt, confectum generationi idoneum sit, vehementer dubitamus: præsertim cum illud supra dictorum authorum observationibus non sit confirmatum.

Quid igitur de Semine absque Testibus confecto dicendum sit paucis proponemus: illud semen ex monstroso

stroso Naturæ cursu in analogo quodam Testium confectum generationi idoneum existere nunquam credemus, quandoquidem Natura tanto molimine Testium corpus non confirmasset, si tam exiguo apparatu seminis generatio posset peragi: frustra cum fiat per plura, quod potest per pauciora contingere.

Solutis difficultatibus, quas contra nostram sententiam allatas unquam audivimus, concludimus vesiculos seminarias neutiquam generationi sed receptioni seminis à Deo O. M. ordinatas esse: quod sustinebimus tam diu donec melius nos edocere cuiquam placuerit.

Ex jam allatis rationibus atque experimentis liquide constat, præter semen quod à Testibus provenit, alterum non dari, nisi illud à Prostatibus affluxerit: de qua re ut etiam judicium vestrum ferre possitis, earum Nomina, Situm, Figuram, Magnitudinem atque Vasa, quibus gaudent, suo ordine

ad incudem revocabimus.

Prostatæ quasi adstantes à veteribus appellatae, nihil aliud sunt quam corpus spongiosum variis glandulis infarctum, quapropter cum Vesalio illud, glandosum corpus imposterum appellabimus.

Magnitudinem habet instar majoris nucis juglandis, minus est in senibus & iis qui Veneri multum non sunt addicti, majus vero in falacioribus statim ante vel post coitum imperfectis, illo enim tempore spongiosa hujus corporis pars ita turget seroso quadam liquore ut mirum in modum distendatur: pars ejus interior si simul inspiciatur, multæ quasi hydatides in spongiosa ejus cavitate reperientur, sese in ductus illos, qui in Urethram terminantur compressæ, exonerantes.

Substantiam habent duplēcēm, Glandulosam scilicet & Spongiosam, quæ undique robustissimâ quadam membranâ involvitur, quæ multas fibras carneas à vesica Urinaria provenien-

nientes obtinet, primario in hunc finem, ut corpus illud dum necesse est promptius constringatur, ad expellendum humorem in dicto corpore à sanguine separatum: in quem finem autem id fiat postea dicemus.

Situm, ad humillimam Vesicæ partem, ipsiusque cervicis initium obtinet, per cujus medium transeunt vasorum deferentium & vesicularum seminalium communes ductus, qui ad ejus ingressum coarctari attenuarique incipiunt, donec tandem subtilissimis duobus ductibus simul copulatis in Urethram separatim, ut dictum, terminentur.

Figura Corporis glandosi ad ovalem proxime accedit, nisi quod in superiori parte, quâ vesiculæ seminales intrant, instar infundibuli quasi excavetur, & anterius atque posterius parum comprimatur.

Vasa si in hoc corpore rite examinentur, omnis fere generis adesse patet: nam præter Arterias, Venas, &

Nervos, quorum vasorum ramificationes copiose per externam Corporis glandosi superficiem excurrentes atque hinc inde subintrantes conspiciuntur, in interna ejus cavitate plures ductus apparent, qui omnes quotquot sunt ad latera carunculæ magnæ sese in Urethram exonerant, horum orificia exiguis quibusdam carunculis obturantur, ne materia in Corpore glandoso confecta extra veneris actum continuo effluat vel Urina per illos ductus in Corpus eorum influat.

Ductus hos ulterius examinare qui curiosi sunt, expresso prius liquore, quem naturaliter in se continent, tubulum minorem in illos imponant, & flatu si distendantur, eleganter admodum ramifications suas ostendent, ad quarum latera cavernulæ magnitudine seminis sinapi distinctæ conspiciuntur, quæ inflatis ductibus simul intumescunt; ita ut prima fronte totam hujus corporis substantiam spongiosam, & ex pluribus vesiculis rotundis,

dis, oblongis, & alia insuper figura donatis constare quis facile judicaret.

Vasorum jam descriptorum in Urethram terminantium Numerum quod attinet, in omnibus subjectis non eundem reperietis, non tamen meminimus nos in homine pauciores 10. inventisse: in canibus vero aliquando 90. & plures numeravimus, per quos materia serosa ex Glandoso hoc corpore dum comprimeretur, copiose promanaret.

Quod in hisce ductibus notatu dignum occurrit, est, quod in illis nulla sit communicatio qua mediante ex uno in alterum ductum erumpit flatus, quia ita à se invicem distinguuntur, ut inflato uno ductu tantum pars aliqua Corporis Glandosi distendatur, & inflato altero ductu altera ejus pars intumescat, ita ut in tot classes distingui possit Corporis glandosi substantia quot ductus in eo reperiantur.

Si singuli Corporis glandosi ductus flatu distendantur ligenturque, totum

hoc corpus mirum in modum dilatabitur, quod si ita flatu distentum exsiccatur, omnino spongiosum apparebit, quia glandulæ, quæ primario circa ejus superficiem reperiuntur, inter exsiccandum evanescunt.

Glandosi corporis Usus semper multorum fatigavit ingenia, quoniam de eo non magis conveniunt inter se Anatomici quam de Testium aliorumque corporum superius enarratorum usu. 1. Aliqui existimant elaborare ulterius semen à Testibus affluens. 2. Alii voluerunt in illo à sanguine serni humorem acrem serosum, ad titillationem sive voluptatem majorem in veneris actu excitandam. 3. Alii è contra sustinuerunt illud producere humorem ad Urethram oblinendam & humectandam, ne ab Urinæ vel Seminis acrimonia lœdatur, vel exsiccata inter se concidat. 4. Alii denique semen in illo generari acriter defendunt.

Primam opinionem quod attinet,
illam

illam nulla probilitate gaudere animadvententii, qui vel parum in Anatomicis versati, manum operi adhibuerint; nam deberet tunc inter Vasa Deferentia & Corpus glandosum talis communicatio existere, ut ab his in illud meatus quidam existerent, sed hoc non contingit, ergo non ulterius præparatur in Corpore glandoso semen à Testibus affluens. Probatur minor sequenti experimento, ablatâ vesicâ dissecetur per medium secundum ejus longitudinem Corpus glandosum dictum, & vasorum deferentium atque vesicularum ductus usque ad eorum in urethram exitum prosequantur, separanturque à corpore glandoso, & immisso tubulo in vasa semen deferentia, si beneficio Syringæ liquor aliquis in eorum cavitates propellatur, dictum factum cum ipsis vasis deferentibus vesiculæ seminales intumescunt, liquore fortiter per foramina in urethram effluente, quæ si circa exitum in urethram claudantur, nihil ex ductibus

bus eo in loco, ubi Corpori glandoso
annexi fuerant, erumpet, licet fortiter
distendantur vasa seminaria, quod ne-
cessario contingeret si cum corpore
glandoso mutuum obtinerent com-
mercium.

Secundæ opinionis propugnatores,
qui in eo humorem quemdam serosum
& acrem ad titillationem excitandam
gigni credunt, toto cœlo nobis erra-
re evidentur; quandoquidem si ad gu-
stus tribunal revocetur, nulla in ejus
liquore acrimonia reperietur.

Tertia opinio eorum, qui in corpo-
re glandoso humorem gigni vel secer-
ni arbitrantur, eatenus quidem non er-
rant, sed dum illum primario ad obli-
nendas & humectandas vias urinarias
factum volunt, nostro judicio erroris
sunt arguendi; cum ad hoc non requi-
reretur tantus apparatus, utpote cum
innumerabiles viæ, quæ per totum
urethræ ductum, præsertim in vitulis
aliisque animalibus grandioribus, con-
spiciuntur, ad humectandam ure-
thram

thram satis multum liquoris possint adferre.

Quarta opinio quæ dicit corpus hoc feminis generationi inservire, non videtur etiam nobis rem acutetigisse, licet id necessario fieri debere existiment, propterea quod animalia castrata semen aliquod emittant: sed quis est qui non videt claudicare primariam hujus opinionis rationem? quomodo quæso ostendent materiam quæ in illo coitu excernitur semen esse, nisi primo probaverint in coitu nihil praeter semen excerni posse? quod si præstiterint, apud nos & alios profecto gratiam inibunt, magnique Apollines censemebuntur, quoniam firmissime credamus in coitu praeter semen adhuc aliam materiam excernidebere, quemadmodum statim dicemus. Sed esto sit semen, sequiturne illud generari in Corpore glandoso? minime gentium. Primo quia illud à vesiculis seminariis affluere potest, præsertim si illæ ante Testiculorum ablationem semine turgeant.

geant. Secundo quia etiam à vasis deferentibus, circa eorum finem dilatatis, aliqua quantitas semenis in castratis animalibus ejaculari potest. Tertio quia contingere potest ut tertium testiculum habeant in corpore latente.

Ex quibus constat tribus adhuc modis generare animalia posse, quibus duo Testiculi castratione ablati sunt: nemo tamen unquam vidit, animalia quæ tantum duos habent Testiculos, illis ablatis, diu generationi idonea permansisse: imo experientia comprobatum scimus, Arietes, Tauros, &c. animalia diu post castrationem generationi inidonea existere, quam statim post castrationem fæliciter peragebant: cuius rei ratio nobis videatur quod ejaculato vel debilitato semine, in vesiculis vel Deferentibus vasis hærente, aliud à Testibus non rursus suppeditetur.

Secunda ratio ex Whartono desumpta, est semen in illo confici, quia distat in

in nonnullis animalibus exitus prostatarum ab exitu deferentium & vesicularum ad octo pollices. Monstrat Whartonius hac ratione prostatas sive glandosum corpus semen non accipere à Testibus, sed non sequitur inde illud semen esse, nisi primo probaverit in illo corpore nihil præter semen contineri, quod nunquam fecit, uti ex sequentibus adhuc clarius patebit.

Tertia ratio ob quam semen in hoc corpore generari sustinent, est, quod ex iis si premantur, materia aliqua erumpat: sed quis quæso illis dixit vel probavit materiam illam semen esse? nemo profecto præcipue eorum qui illam per autopsiam examinarunt, nam consistentiam habet quam semen aquosiorum, quod optime notavit Galenus lib. xiv. de usu part. cap. ix. & ii. de sem. vi. contineri in hoc corpore humorem similem semini sed longe tenuorem. præter jam allatam differentiam nobis adhuc plurimum differre videatur colore atque odore.

Vident

Vident igitur omnes nullas hacten-
nus assignatas esse rationes, quibus
probare possunt materiam in corpore
glandoso genitam semen appellari de-
bere. Profecto id in sensum nostrum
incidere neutiquam potest, præsertim
dum in memoriam revocamus & mi-
rabilem & stupendam Testiculorum
Epididymidumque substantiam, nisi
eam frustra genitam dicamus, nam uti
superius de vesiculis Seminariis etiam
diximus, frustra fieret per plura quod
potest fieri per pauciora.

Si igitur quisquam à nobis petat,
cui rei inserviat humor qui in corpore
glandoso & forsan etiam in Vesiculis
seminariis secernitur? Respondebi-
mus illos pro menstruo sive vehiculo
seminis inservire, ne scilicet seminalis
materia antequam ad Uterum perve-
niat evanescat, vel cum in parva quan-
titate tantum perduo exigua foramina
effluere in Urethram poslit, ad uterus
non pertingat, atque ideo necessario
illos humores cum semine permiscen-
dos

dos judicamus, ut subtilissima & optime elaborata seminis pars iis involvatur, conserveturque ad meliorem speciei propagationem.

Constat itaque id quod in agrum Naturæ inseritur ex duplii materia, quam Aristoteles satis eleganter appellat λογίον απερματικὸν καὶ ὄγκον απερματικὸν, quam philosophi vocarent formam & materiam: sic itaque semen, quod à Testibus affluit, hanc materiam inficit, eo fere modo, quo fermentum massam panis: & quando hæc subtilior seminalis materia in Utero à crassiore beneficio Naturæ rursus separatur, atque Uteri poros subit, mirum non est materiā crassā effluente, nihil in Uteri cavitate reperiri succedente nihilominus generatione.

Quia autem neque in Corpore glandoso, neque in Vesiculis seminaliis, quemadmodum superius probavimus, semen generatur, neque ut generetur necesse est, sequitur clare solummodo esse unam materiam seminis in solis

H

Testibus

Testibus genitam & in Vesiculis asservatam, quæ oportuno tempore & hora in urethram propellitur, ibique corporis glandosi humore obvoluta ulterius in Uterum ejaculatur.

Ut adhuc magis ratiocinationis pondere premamus illos, qui triplicem materiam seminis ad generationem necessariam constituunt, dicemus dari animalia, quæ naturaliter vesiculis seminariis carent, uti superius de canibus id asseruimus, & nihilominus generationi capaces existunt, quod non contingere deberet secundum illorum sententiam, qui triplicem illam materiam seminis ita necessariam judicant, ut dicant frustrari vel imperfectiorem fieri generationem, si una ex illis absit aut vitiata existat.

Si tales nobis respondeant, illud tantum in perfectioribus contingere, & sufficere, ut in homine illa reperiantur: illis ipsis eodem argumenti robore responsum volumus, si forsan in quibusdam animalibus Vasa deferentia

tia cum Vesiculis seminariis non tam accurate, quam in homine, simul copulentur. Non enim tam necessaria est harum partium copula ad nostram sententiam sustinendam, quam sunt vesiculæ ad illorum sententiam à lapsu erigendam.

Frustra igitur cum multiplicentur entia sine necessitate, manebit tantum una materia feminis, qua sola nos melius omnes difficultates tollere posse nobis firmiter persuasum habemus, quam alii triplici sua materia specie distincta; quapropter non reformidabimus contra illos, licet impari numero ratiocinationis pugnam si placuerit aggredi.

Ne tamen accuratissimi *Whartoni* armis nos aggrediantur, primaria ejus argumenta proponemus, & si possibile id nobis sit, refutabimus. Dicit autem in egregio suo *libello de glandulis cap. xxxi. eo ipso vero quod(de castratis animalibus loquitur) in irrito hoc conatus semen aliquod emittant, evidentissimum*

est, esse etiam alias partes seminis generationi dicatas præter Testiculos. Si autem Vesiculae seminales & Prostatæ semen generent; necesse quoque est, tria esse materiæ seminalis genera. Natura enim eidem operi efficiendo partes tam diverse constitutionis nunquam extruxit. Neque enim fieri potest, ut tanto discrimine sejunctæ in eodem munere exequendo convenienter. & parum inferius, Quoniam igitur Natura tria genera partium distinctæ constitutionis generando semini formavit; sequitur, esse tres distinctas species materiæ seminalis à tribus dictis partibus genitas. Videmus partes corporis diversas admodum esse ac dissimiles; quare minus verisimile est, omnes ex una eademque similari materia confici posse.

Ad hæc argumenta respondemus, Primo, Whartonum supponere quod est in quæstione, scilicet semen emitti à castratis animalibus, quod nos optimo jure ipsi negandum judicamus; cum revera non sit semen, quod ab illis emit-

emittitur, sed tantum menstruum sive vehiculum semenis, quemadmodum superius demonstravimus. Et hoc ejus fundamento destructo triplicis seminalis materiae domicilium necessario corruit.

Secundo, *Whartonum* proprio suo gladio jugulari posse, respondendo; quoniam Natura tria genera partium distinctæ constitutionis formavit, ea nequaquam uni operi, scilicet semenis generationi inservire posse, sed singula diversum speciei productioni usum præstare, quam superius singulis illis partibus adscripsimus.

Tertio, *Whartonum* male nostro iudicio judicare ex partium, quæ ex semine generantur, diversitate, semen quoque diversum reperiri debere; nam tunc in semine arborum, quæ ex pluribus diversis partibus constant, diversa quoque deberent principia sive germina reperiri, quæ ad diversarum illarum partium productionem sufficerent. Et si singulæ totius cor-

poris partes habere deberent diversam semenis materiam, profecto triplex seminalis materia ad corporis constitutionem neutiquam sufficeret.

Sed his diu inhærere operæ pretium non est, quandoquidem judicamus non ex materia illa, quæ ex duplice vel triplice substantia composita in uterum deponitur, & ordinario simplici semenis nomine venit, formari foetus membra; nam non diu post coitum materia illa ex utero rursus elabitur; ita ut, si animalia aliquo tempore post coitum aperiantur, nihil prorsus in eorum utero reperiatur; quod sane fieri deberet, si foetus ex seminali illa materia generaretur, quemadmodum cum *Galen*o quamplurimi crediderunt. Meliori igitur cum ratione judicamus cum *Harvæo* virtutem sive subtiliorem semenis partem in Uteri membranis fermentationem efficere, qua fermentatione postmodum ex Uteri membranis humor aliquis exsudat, qui membrana obvolutus foetus rudimentum continet.

Ex

Ex quibus patet frustra & absque necessitate aut fundamento poni tria distincta materiæ seminalis genera; quandoquidem unius aura sive pars subtilior totius generationis negotium quam felicissime absolvere possit.

Explicata jam Testiculorum, Vesicularum seminalium, & Glandosi corporis usu, aliquis forsan à nobis petet, quænam ex illis sit sedes Gonorrhœæ? respondebimus illam aliquando in Corpore glandoso, aliquando in Testibus, aliquando vero in utroque simul posse existere.

Quod Corpus glandosum possit esse sedes Gonorrhœæ, probatur primo & quidem hac ratione: si corpus hoc ita afficiatur, ut in eo continuo materia sui generis non solum generetur, sed & continuo excernatur, vocabitur ille fluxus Gonorrhœa, nam inter hanc & Seminis fluxum non solent distinguere Medici aut Chirurgi, nisi quod dicant, unum altero magis virulentum esse. Talem humorum effluxum

posse contingere probatur à Ptyalismo, Gravedine, &c. nam quemadmodum in illis continuo salivæ vel pituitosæ materiæ copia illarum glandularum vitio excernitur, ita & harum glandularum vitio major tam hujus quam aliorum humorum colluvies excerni posse nihil contrarium suadet.

Quod mirum vobis neutquam videri debet, quandoquidem sæpenumero in praxi contingere videmus, quod ægri medicamento aliquo assumpcio veletiam sponte nunc per hasnunc per alias vias pravorum humorum totius corporis colluviem deponant, quod etiam in hoc Corpore glandoso locum habere potest, præsertim si venere aut aliqua malignitate debilitatum existat, nam ita se habent humores in corpore nostro, ut latrones in carcere, qui cum erumpere student, non fortiora, sed debiliora primo aggrediuntur loca, sic etiam pravi humores ad evadendum non robustas, sed debilitatas corporis partes primo afficiunt. Hanc

Hanc nostram opinionem confirmant adhuc magis exempla eorum, quos per diuturnam equitationem, vel succussionem ab equo, in Gonorrhœam virulentæ persimilem incidisse scribunt; sed talis Gonorrhœa non tam cito vires prosternet, nec erit tam periculosa, quam illa, quæ à Testibus prodit. sicuti hoc memorabili exemplo probari potest ex *Bartholino*, qui lib. i. Anat. reform. cap. xxiiii. refert de quodam Patavii sibi viso, qui ultra annos triginta eo fluxu laboravit cum nullo sanitatis detimento.

Nec solum ratione, verum etiam experientia probatur Corpus glandosum, ut dictum est, affici posse; experientiâ namque testantur plures sese in cadaveribus eorum, qui Gonorrhœa usque ad mortem infestabantur, illud primario affectum observasse, uti videre est in *Vesalius lib. v. cap. xiii.* etenim, inquit, in involuntario seminis fluxu laborante, quem Patavii dissecimus, Corpus hoc glandosum cum divi-
H 5 deretur,

deretur, non minus, quam Testes ipsos, semine oppletum conspeximus; & si verum fatendum est, inter dissecandum in nulla penitus corporis parte, tanta seminis vis unquam, atque in hoc glandoso corpore invenitur, quantumvis id à Testium substantia, mollitie, æquilitateque multum variet. Testantur præter Vesalium etiam Bartholinus & alii Glandosum corpus quandoque sedem Gonorrhœæ existere.

Testes quoq; sedem Gonorrhœæ esse, adeo clarum est, ut ii qui in hoc morbo curando operam impendunt, nulla probatione indigeant; ne tamen iis defuisse videamur, qui in hoc morbo curando minus sunt exercitati, unum atque alterum argumentum in medium proferemus: frequenter accidit ex repentina aut intempestiva Gonorrhœæ suppressione, à potenter astrinquentibus facta, ipsos Testiculos in ingentem magnitudinem, ut aliquando vidimus, excrescere; quod contingere neutiquam posset, nisi ex parte sedes

des Gonorrhœæ forent.

Idem probatur ex eo, quod fœminæ, quæ Prostatibus destituuntur, aliquando, licet rarius quam viri, Gonorrhœa laborent, quæ in illis procul dubio à Testibus (cum careant aliis organis semini conficiendo idoneis) provenit.

Diximus statim Testiculos aliquando in Gonorrhœæ intempestiva suppressione in ingentem magnitudinem excrescere; quod contingit quatenus seminalis materia, quæ per foramina, ab astringentium usu nimium constricta, effluere non potest, in Epididymidum, Testiculorumque ductibus ita accumulatur, ut cum Epididymibus Testiculos in tantam magnitudinem distendunt, ut cum brachерio eos sustinere sæpe cogantur Venerei.

Quandoquidem omnia organa superius memorata ad unius seminis perfectionem ordinata diximus, petet forsitan aliquis, quale illud semen sit?

Respon-

Respondebimus cum Sennerto qui *institut. medic. lib. 1. cap. x. de Generatione* dicit semen esse corpus quoddam spirituosum, calidum & humidum, in Testibus genitum, seu spiritu plenum, ad animæ propagationem aptum.

Ut desiderio quorumdam satisfaciamus, nonnullis ex curiosioribus petitionibus hoc in loco respondere conabimur.

Petitur primo, quare omnia animalia excepto gallo post coitum contristentur? respondetur id fieri propter effusionem feminis, quod nobilissimam sanguinis portionem & spirituum animalium copiam in se continet; ita ut quidam existiment, unius feminis drachmam viginti sanguinis drachmis æquiparandam esse.

Quare autem gallus solus post coitum non contristetur, est forsitan, vel quia calidum illud animal feminis copia abundat, vel quia exiguo temporis spatio, quo in coitu versatur, pa-

rum tantum semenis emittat.

Petitur secundo, quare castrata animalia ita mutantur, ut quasi foemineum habitum acquirant? respondemus cum *Th. à Vega* illud provenire ex aura quadam seminali in generatione seminis elevata, quæ ita totum corpus immutat, ut ipsæ carnes non liberæ evadant; experientia enim comprobatum est, non castratorum animalium carnes feminis aliquod virus referre, unde aliquando contingit, ut non castratorum porcorum carnes, dum coquuntur, tam graveolentem odorem de se spargant, quod minime contingit in castratis. Ratio mutationis & debilitatis post castrationem etiam in eo consistere potest, quod vasa lymphatica, una cum tenuiori ac aquosiori semenis parte, alias quoque nobiliores ex Testibus hauriant & cordi, aliisque corporis partibus communicent.

Nec solum seminalis aura masculorum, verum etiam femellarum corpora quandoque mirum in modum mutare quoti-

quotidiana docet experientia, de qua
re quia hic rariissimum habemus exem-
plum, ejus historiam paucis enarrabi-
mus. *D. vande Velde*, in cuius ædibus
domicilium Delphis elegimus, non
ab hinc longo tempore canem habuit
admodum pingue, ex cuius mam-
mis felis per aliquot annos lac exsuxit
tam copiosum, ut inde fere nutriretur,
idque per multos annos, absque quod
unquam generasset, imo quod magis
est, coivisset; nam toto tempore, quo
canem coitum appetere animadverte-
bant, illam diligenter custodiebant:
nihilominus tandem aliquando ca-
nis aliquis domum intrans cum illa
coivit; & ab illo tempore felis nun-
quam lac, quemadmodum ante, ex
mammis exfugere voluit; idque pro-
cul dubio ob mutationem quam semi-
nalis aura in canis corpore effecerat.

Petitur tertio, utrum Semen veneni
induere possit naturam? affirmativa
placet Galeno lib. 6. loc. affec. cap. 5.
si scilicet retentum corrumpatur, at-
que

que putrefaciat, aut etiam vitiosum producatur, gravissima inducit symptoma. neque mirum hoc nobis videri debet, cum idem etiam sanguini & lacti accidat. Quod si hujus rei causam interrogetis, quare semen, quod est corpus optimè & perfectissime elaboratum, spiritibusque multis perfusum, & calore sufficienti instructum, in substantiam adeo pravam faceat? respondebimus, res optimas dum corrumpuntur pessimas evadere; cum igitur semen Naturæ optimum ac amicissimum corruptitur, & in contrariam naturam degenerat, pessimum & naturæ maximè inimicum evadet, ac per consequens veneni naturam acquires.

Petitur quarto, quare omnes in quibus lithotomia fuit instituta non infœundi & steriles maneant, quandoquidem sine vesicularum seminalium aut corporis glandosi incisione non possit peragi? Respondemus tum demum steriles reddi, quotiescumque omnes

omnes viæ propter majoris & inæquali-
tatis calculi extractionem nimium di-
lacerantur; contra vero, si tantum unius
partis vas semen deferens vel ve-
sicula seminalis dissecetur; quia ut an-
te diximus medio quodam interstitio
partes dextræ à sinistris distinguuntur,
atque sic commodè partes unius lateris
alterius vices subire possunt, quemad-
modum superius luculenter probavi-
mus.

Possemus adhuc plures quæstiones
difficiles & curiosas adferre, sed ne
hunc tractatum in tantum evahamus,
ut propriam molem amplius ferre non
possit, ad Problemata Aristotelis, ubi
istius naturæ quæstiones proponuntur,
curiosos ablegamus, & nos ad Orga-
num, quod seminis jam confecti &
coacervati excretioni dicatum est, ser-
monem dirigemus, cuius Nomina pri-
mo, postea Situm, Figuram, Substan-
tiam, Partes ac denique ejus Usum
determinabimus.

Nomina hujus organi quod attinet,
fere

fere sunt innumerabilia, & indies adhuc plura efformantur à parasitis & otiosis hominibus ac in Venerem pronis, nec non à lascivis Poëtis, quæ reticere præstat, quam nominare, præsertim cum in tantum solummodo non minibus studeamus, in quantum nos in rerum ipsarum notitiam deducunt; quapropter pauca duntaxat enumera-
bimus. Appellatur ut plurimum Mem-
brum virile, quia iis proprium est, Pe-
nis à pendendo, vulgo etiam Mentula
nuncupatur, quod rigida hæc pars vi-
ro mentem eripiat, vel à seriis ad jo-
cosa & Venerea avertat.

Quanta æstimatione ac dignitate membrum virile apud Ægyptios & alios non paucos habitum fuerit, videre est in *Riolano Anthropographiæ lib. II.* xxx. ubi inter alia sequentia profert.

Nota suburbanas inter Theletusa puellas

Quæ puto de quæstu libera facta suo est :

Cingit inaurata penem tibi sancte corona :

Hunc Pathica summi numinis instar habet.

Memoratu etiam dignum est, quod

narrat *Linschotus* in Itinerario, Caf-
fres Æthiopiæ populos ad oram mari-
timam, quæ apud Caput bonæ Spei
porrigitur, invicem variis bellis occu-
pari. Victores victis cæsis & captis
pudenda rescindere, quæ resiccata
Regi reliquorum procerum præsentia
offerunt hisce moribus; pudenda in
os assumunt singulatim, atque ad Re-
gis pedes ea exspuunt; Rex collecta
ac sublata in regium munus victori re-
stituit, quæ victor filo connexa pro-
monili, sponsæ seu uxori suæ de collo
suspendit. Sponsa hoc habitu ince-
dens in tantum attollitur, ut se vel
totius mundi Reginam, aut aureo vel-
lere insignem credat. Qui plura de
membri virilis dignitate cognoscere
desiderat, adeat Riolanum loco supe-
rius citato, nos interim ad ejus Situm
pergemus.

Situm est in imi ventris parte infe-
riore, ut commodius fieret congressus,
& aliis partibus impedimento non
esset. Originem dicit à valido ac ro-
bustis-

bustissimo fundamento, scilicet pubis ossibus, quibus suis radicibus firmissime implantatur. In medio positum, quia numero unicum est. *Bartholinus* refert lib. 1. cap. xxiv. in quodam Bononiæ dissecto duplicem penem fuisse, & *Whartonus* in lib. de gland. cap. xxix. dicit gallos gallinaceos duplarem habere Penem, quod an præterea in aliis animalibus similiter observatum sit ignoramus.

Magnitudinem habet in ætate provectis ut plurimum unius spithamæ: ut plurimum dicimus, quia dantur familiæ, quæ Veneris armis instructæ præ aliis magis excellunt. Refert *G. F. Hildanus* cent. vi. observ. lxi. generosum quendam juvenem virginem ex nobilissima familia oriundam & optimo corporis habitu præeditam duxisse, quæ in secundum annum non solum sterilis permansit, sed tandem quoque in cacochymiam incidit; idque ob immensam longitudinem penis mariti sui, quæ ipsi non solum in

coitu, sed etiam post congressum maximos dolores causabatur, à quibus scutum quoddam eodem in loco depicitum longitudinem quasi penis diminuens eam liberavit, coitumque tam jucundum effecit, ut nunquam de eo imposterum conquereretur.

Quantum autem frequens coitus ad Penis augmentum faciat, quotidie advertunt illi, qui in Veneris prælia vel frequentiores, vel alacriores descendunt. Ineptum est illud obstetricum proverbium, futurum Penem majorem, si vasa umbilicalia, non proxime ad umbilicum ligentur, absindanturque in recens natis, ob Urachum, qui inter vasa Umbilicalia continentur, & vesicæ fundo annexit, unde putant retro Penem cum vesica trahi, quod ex ulteriori Penis descriptione impossibile apparebit. Neque etiam æternæ veritatis est, quod dicunt Physiognomi, scilicet ad formam nasi penis magnitudinem cognosci; quia in cadaverum dissectione non raro con-

ro contrarium observatur ab Anatomicis; & licet res sese ita haberet, non propterea tales viriliores, ac bello Venereo aptiores existerent, cum hoc non ab ingenti Penis longitudine proveniat, uti notavit *Aristoteles lib. 1. de gener. animal. cap. vii.* dicens, quibus Penis immodicus est, infæcundiores sunt iis, quibus mediocris; propterea quod semen frigidum infæcundum est, refrigeratur autem quod longe admodum fertur.

Figura Penis teres esset, nisi in superiore parte, quæ dorsum dicitur, latiusculus existeret.

Substantia non est ossea, quemadmodum in cane, lupo, vulpe, glire, vespertilione &c. sed peculiari & propria structura prædita, hinc forsan proverbium Belgis dictum, *Sy en vint daer geen been in.*

Cæterum Penis ex variis constat partibus, quarum aliæ Externæ sive continentes, aliæ Internæ, seu contentæ merito appellantur.

Externæ seu Continentes sunt; Cuticula, Cutis & Panniculus carnosus: non vero Pinguedinem sub cute observant Anatomici, quemadmodum in aliis corporis partibus; ne scilicet ejus erectionem impedit, aut in nimis magnam molem excrescat vel indicibilem voluptatem interpellat.

Internæ seu Contentæ Penis partes sunt duo Corpora nervosa, Septum, Glans, quatuor Musculi & Vasa.

Sunt autem Corpora nervosa quasi binæ capsulæ vel folliculi oblongi, quæ muniuntur undique exterius crassa, alba, nervosa, firmissimaque membra-na. Oriuntur ab inferiore ossium pubis sede distincto à se invicem principio, ita ut in exortu suo duo quasi cornua, vel litteram Y efformare conspi-ciantur; ut Urethræ inter utrumque locum medium concedant. Ubì vero ossa pubis derelinquunt, singula mem-branâ quadam investiuntur & post-modum interventu septi intermedii invicem conjunguntur, quod quo magis

magis ad glandem accedit, eo magis attenuatur, & ita, ut antequam ad Penis medium pervenerit, ab Urethra instar pectinis ascendat versus Penis dorsum; dum vero ulterius excurrit, ejus fibræ sensim ita attenuantur, ut prope Glandem Septum intermedium fere evanescat, & duo Penis corpora nervosa in unum coalescant: atque hinc fit, ut semper æqualiter Penis erigatur, nam si illud Septum intermedium exacte unam partem ab altera distingueret, contingere quandoque posset, arteriarum unius vel alterius lateris obstructione vel compressione, ut una ejus pars extenderetur, altera remanente flaccida, quod jam pro impossibili habetur.

Internam corporum nervosorum Substantiam quod attinet, spongiosa est, & innumeris quasi fibris mirabiliter figura hinc inde excurrentibus, ac membranam aliqualiter, ne nimium dilatetur, retinentibus componitur.

Whartonius cap. xxxii scribit corpo-

ra illa interne glandosam carnem habere, quæ quodam modo infarcit ejus capsulas, easque extra coitum, ut ait, à nimia concidentia & flacciditate tuetur, sed nos carnem hanc glandosam in capsulis illis nunquam observavimus, nec præter arterias, sanguinem & fibras in illis quidquam notavimus; quod ut vestris oculis nobiscum videre possitis, in hunc modum Penis præparetur: exprimatur primo leniter sanguis qui in eo semper magis vel minus copiosus existit, & postea immisso tubulo in substantiam spongiosam, eo scilicet in loco, ubi ad ossa pubis proxime accedit, atque Penis cavitas aquâ beneficio syringæ impulsâ ad dimidium impleatur, & cum ea blandè agitetur: aquâ illâ cruenta effusâ, iterum novâ adimbleatur, idque ter quaterve reiterando, donec non amplius cruenta prodeat; quo viso exprimatur blande inter duo linteal aquæ quantitas, quæ in corporibus nervosis continentur, atque tandem flatu ita distendatur

datur Penis, donec naturalem magnitudinem acquirat; in qua ut conservetur, vinculum injiciatur oportet: flatu siccum distentum, exsiccatum ve Penem pro lubitu ita examinare potestis, ut omnia in suo situ naturali, id est tali, quallem in Veneris actu obtinere solet, clare atque distincte conspiciantur.

Ex jam dictis perspicuum est parum referre, num Penis flaccidus, magnus vel parvus existat, cum hoc tantum à majori vel minori sanguinis copia, in corporibus nervosis existente, dependeat. quod eo liberius asserimus, quia aliquando dissecuimus cadavera, in quibus penis admodum exiguis prima fronte apparebat, qui inflatus ex occulto protendebatur tanquam *Monstrum horrendum, informe, ingens,* cui lumen ademptum, ut ludit *Ausonius in cent. nupt. v. 1270.* Vidi ipse met aliquando viri cuiusdam penem, inquit *Clarissimus Harvæus de gener. anim. introrsum adeo reductum* (præterquam cum tentigine provocare-

tur) ut nihil in corrugato Præputio supra scrotum, præter summum glandis apicem prominenter.

Corporibus Nervosis subjicitur canalis, sive urethra, ejusdem cum corporibus nervosis substantiæ, præter quam quod spongiosa ejus pars, quæ copiosa inferiori ejus parti adjacet, minores habeat poros propter fibras tenuiores, copiosioresve; hac de causa merito distinguitur in partem spongiosam & membranaceam.

Spongiosa urethræ pars tegitur membrana, quam corpora nervosa tenuiori, pluribus transversis fibris aspera; hæc dum inflatur digiti crassitatem obtinet, quæ sensim Glandem approporans, magis & magis attenuatur, graciliorque redditur, atque tandem in Glande obliteratur. Hic etiam notandum inflatis corporibus nervosis spongiosam Urethræ partem statim etiam intumescere, & contra, quod notabilem horum corporum inter se commercium arguit, idque non alium ob fi-

ob finem à Natura ita ordinatum judicamus, quam, ut Penis erek^tio suo tempore promptior meliorque contingat.

Membranacea Uretheris pars interna, quam Urethram appellamus, teres & cava est, eandem fere à principio ad finem amplitudinem obtinens, unde *Celso* Fistula urinaria vocatur. Incipit autem à cervice, & ad Glandem usque porrigitur, eamique tegere videtur, quo blandior ab externis contactus & sensus vigore evidenter sit.

Duobus corporibus nervosis & urethrâ jam descriptis, in anteriori quasi parte apponitur substantia quædam reliquis Penis partibus carnosior apprens, quæ apud Anatomicos Glans, Balanus & à similitudine Cerasum quandoque nominatur: solet hæc pars ordinario excedere magnitudinem corporum nervosorum, quæ coronæ modo, quasi circulo, cingit, anteriori parte tamen aliquantulum acutiore est.

Tegi-

Tegitur hæc pars extra Veneris æstum cute, propter duplicaturam admodum meabili, unde facile revolvitur & reducitur, quæ inter Anatomicos Præputium nuncupatur; idque quia præ pudendis existit, & non à præputando, ut aliqui male interpretantur; nam Romani ei parti prius nomen imposuerunt, quam scirent à Judæis illam præscindi solitam.

Ex crescere sæpe hæc pars Ægyptiorum, Arabumque puerulis, ut scribit *Veslingius in Syntag. Anat. cap. vi.* in tantam longitudinem, ut non minus ob periphymosis metum, quam ex religionis præscripto, partem ejus absindere cogantur.

Contra vero aliquando ita minuitur & coarctatur (quemadmodum aliquando in hisce regionibus observavimus) ut non nisi cum summa difficultate urina excernatur.

Adhæret Præputii pars, quæ Glandi adjacet sua extremitate circa corporum nervosorum finem, hoc est, immediate

mediate retro glandem: ita ut duplicitura sua tantummodo glandem tegat, cui infima parte annexitur operetenuissimi vinculi, quod Frænum nominari solet.

Glans, sive balanus tam exquisito tactus sensu præditus est, atque ulla totius corporis pars; eum scilicet infinitem, ut coitus melius perageretur; quem triplicem ob causam, scilicet finalem, instrumentalem & materialem, tam avide appetere vulgo statuunt.

Finalis causa est speciei conservatio. Ut enim species propagaretur Natura actum connubiale ingeniti cum voluptate conjunctum esse voluit. Hanc enim nisi homini implantasset, species sane humana interisset. Quis enim, inquit eleganter *Andreas Laurentius lib. vii. anat. cap. i. Q. 7.* concubitum, rem adeo fædam, sollicitasset & amplexatus fuisset? quo vultu divinum illud animal plenrationis & consilii, homo, obscaenas mulierum partes, tot sordibus inquinatas,

natas, & ea ratione in locum imum, velut sentinam corporis, relegatas, attricetasset? Quæ fœmina maris in amplexum ruisset: cum & non i mestris gestatio laboriosa sit: & foetus exclusio diris cruciatibus molesta, sæpeque exitiosa: & editi foetus educatio plena follicitudinis, nisi incredibili voluptatis œstro prædita essent genitalia.

Instrumentalis causa sunt Partes genitales, quæ exquisitissimo tactus sensu præditæ sunt, quemadmodum statim de Glande penis diximus, unde facile titillantur, titillatæ vero mira voluptate afficiuntur.

Materialis vero est ipsum Semen, quod teste Galeno lib. xiv. us. part. cap. ix. voluptatem ingentem excitare potest; ut & humor, qui in corpore Glandoso à sanguine secernitur, de qua re dum tractat Casp. Hofmannus in comm. in Gal. lib. xiv. de usu part. cap. ix. sequentia profert verba: *Non possum non meminisse hic joci serii, qui in pago proximo ante paucos annos accidit.*

dit. Pater senex & scabiosus diligenter dehortabatur filiam petulcam, omittere porro ista. Quid fit? captata occasione hypocaustum illa egregie calefacit, patremque jubet assidere fornaci. Ibi cum miser fricaret se, incipit nequam filia dehortari senem à frictione, mentione doloris, qui secuturus esset. Tum ille: vellem, si possem. Excipit hæc: Ego vellem, si possem. Sed quid de hac seminis acrimonia vel titillatione dicendum sit, aliis examinandum relinquemus, interea temporis nos reliquas Penis partes examinabimus.

Musculi Penis quatuor numerantur, quorum duos Collaterales Penis appellat *Spigelius*, alii Erectorum nomine illos indigitarunt. Originem sumunt à coxendicis appendice, infra principium duorum corporum nervosorum, in quorum membrana crassissima terminantur ac evanescunt ejus fibræ.

Præter jam enumeratos Musculos adhuc duos alios obtinet virile mem-
brum,

brum, quos Urethras Dilatantes appellant, & ab Ani Sphinctere prodeunt, & invicem internis lateribus juncti obliquo gradu sub canalis parte exteriore excurrunt, & terminantur pariter in membrana crassa corporum nervosorum.

Usus horum Musculorum ab omnibus Anatomicis dicitur Penem erigere & Urethram dilatare, quod ut verum fateamur, in sensum nostrum incidere hactenus nequaquam potuit; cum longe alium illis usum adscribendum judicemus.

Ratio vero, propter quam contra omnes Anatomicos Musculis prioribus Penem extendendi ac erigendi potentiam denegamus, est, quod in omnibus musculis, dum agunt id, ad quod destinati sunt, eorum ventres intumescant atque extremitates ad se invicem accedant. Quod cum ita sit, fieri non potest ut Penis hac ratione extendatur; quandoquidem musculi actio sit contractio, quæ extensioni con-

contraria est. Neque etiam horum musculorum ope immediate Penis erectionem contingere posse, ex eorum accuratiori inspectione, & iis quæ jam dicta sunt, clare cognoscitur; quia musculorum illorum extremitates ad se invicem debent accedere, & cum principium quod coxendicis ossibus firmiter implantatur, propter illorum quasi immobilitatem moveri non possit, necesse est altera eorum extremitas appropinquet, cui cum affixum sit membrum virile, necessario id sequi debet: si vero sequatur, quid fiet? Penis non ergetur, sed deprimetur, quia in inferna parte, sive sub Pene, ex coxendicis appendicibus originem sumunt dicti musculi, & inferiori Penis parti implantantur.

Aliorum musculorum supra Urethram excurrentium usum, ab aliis Authoribus assignatum, adhuc longe minus possumus concipere; quandoquidem hi musculi per medium Urethrae excurrentes sibi invicem una fi-

K brarum

brarum extremitate firmissime uniuertur, dum alteram & sibi oppositam fibrarum extremitatem oblique quodammodo supra Urethram excurrentem, ad ejus latera nervosis corporibus immittunt; ita ut Urethram quasi in amplexu suo contineant; unde etiam sequitur, si in horum muscularum actione, quemadmodum in aliis, fibrarum contractione ventres intumescent, quod nullo modo Urethram dilataturi sed compressuri sint, eoque magis, cum extremitates ad se invicem accedere non possint, quod si alibi, profecto in his muscularis locum habet, nam tantum abest ut extremitates ad se invicem accedant, quin potius corporum nervosorum, quibus implantantur, dilatatione adhuc magis distendantur, atque sic Urethra etiam magis comprimetur.

Quis igitur non videt claudicare horum muscularum usum per tot retro secula ab Authoribus assignatum? ne tamen simus similes illis, qui alienam sen-

sententiam repudiando quam propriam probando plus temporis atque difficultatis impendent, statim ac vasorum in membro virili occurrentium historiam absolvimus, verissimum horum muscularum usum paucis describere conabimur.

Vasa Penis obtinet omnis generis, quorum aliqua, missis iis quæ per cutem repunt & à pudendis oriuntur, supra crassam corporum nervosorum membranam excurrunt, alia vero internam eorum substantiam spongiosam perambulant. Quæ supra crassam corporum nervosorum membranam in Penis dorso excurrunt, sunt Nervi duo, ab osse sacro propaginem ducentes, totidemque Arteriæ & Venæ ab hypogastricis prodeentes, & in transitu hinc inde furculos de se mittentes, quæ usque ad glandem fere excurrunt antequam visum aufugiunt.

Inter vasa jam enumerata, venæ illud peculiare obtinent, quod eo fere in loco ubi Penis radices simul jun-

guntur, simul fere uniantur, ac uno tantum truncō versus glandem excurrant, contrario modo quam in canibus contingere observamus.

Quæ vero internæ per spongiosam Penis substantiam currunt Arteriæ duplices conspicuntur, quarum aliquæ per toties memoratorum corporum nervosorum substantiam repunt, & aliaæ per fungosam urethræ substantiam excurrunt: quæ cum valde exiles sint, libere fatemur nos nobismet ipsis satisfacere non potuisse, dum nuper cum *Henrico Annema* peritissimo in hac civitate Chirurgo vocaremur ad ægrum, ex cuius Membro virili per Urethram 14. circiter sanguinis libræ effluxere, idque interdum tanta vi ut majori urinam excernere non posset. Quod cum sit hujus partis vitium dignum ut posteritati tradatur, ejus historiam in curiosorum gratiam hic adnectemus.

Ian Huybrechz annorum 52 natus, vir robustus atque vegetus, habitans in vico

in vico dicto Vocquestert, ultimo Ianuarii 1668. onustus sacco tritici, dum per asserem supra aquam positum transiret, pedemque versus marginem figeret, asser invertebatur ea ratione, ut intra ipsius pedes asseris acies existeret, in quam pondere tritici ita comprimebatur, ut Perinæi atque Testiculorum mira contusio adesset, absque vulnere externo aut hæmorrhagia: donec dimidia horapostcasum urinam emitteret, tunc enim primo tria circiter sanguinis cochlearia effluxere, urina clara & sine sanguine mixta subsequente, quæ acrimonia sua in Urethra summos excitabat dolores, nunquam tamen sanguinem effluxisse nobis retulit nisi dum rursus urinam redderet. Cum itaque per quatuor dies non nisi exigua quantitas sanguinis per Urethram efflueret, non operæ pretium fore existimabat Medici cuiusdam auxilium implorare. *Quid contingit?* quinto à casu die cum supra sedem sese ponens, partes contusas

aliquantulum durius agitaret , sanguis cum pulsatione tanto impetu per urethram effluxit , ut adstantes ipsum jam jam moriturum crederent , ne tamen omnis sanguis uno impetu efflueret aliquis consanguineorum penis partem anteriorem tamdiu comprimebat , donec nostrum auxilium imploressent . Domum intrantes inter uxoris , filiorum filiarumque ejulatum & consanguineorum suspiria ægrum in miserrimo illo statu invisi mus . Lecti tegumenta & reliqua ipsi vicina non aliter sanguine erant conspurcata , ac si bos in loco illo ubi æger decumbebat jugulatus fuisset . Intelligentes modum quo cecidisset & quod per quatuor dies consequenter seniper exigua sanguinis quantitas solummodo ante urinæ excretionem effluxisset , judicavimus spongiosam Urethræ substantiam , ejusque arterias læfas esse , licet tam impetuosi sanguinis illius effluxus causas non sufficienter conciperemus . Præterea explorantes in infe-

in inferioriore abdominis parte immediate supra pubis ossa tumorem instar capitis infantis magnum, asseruimus illum propter dictam *Penis constrictio-*
nem à regurgitato sanguine in Vesicam
originem habere, quemadmodum dictum nostrum eventus confirmavit: & explorantes ægrotantis pulsum, eum debilem ac languidum, propter tantæ copiæ sanguinis effusionem invenimus; quapropter hærebamus dubii, cui inter tot ac tanta mala primo occurreremus, cogitantes præsertim, quod à sanguinem sistentibus, sanguis in Vesica nimium incrassaretur, & ab attenuantibus contra sanguis in corpore fluidior evadens, majori etiam copia per arterias, ob casum interne dilaceratas, efflueret. Tandem aliquando re ut decebat examinata, ex arena cepimus consilium, & diximus invicem potiori malo succurrentum esse, quod cum à nimia virium debilitate, propter sanguinis effluxum immineret, similem mixturam qualem magnus Pro-

fessor noster *Franciscus De le Boe Sylvius* in *praxis sua* nuper edi cœptalib. i. cap. ix. proposuit, ægrotanti nostro ad virium corroborationem & sanguinis fluxum sistendum præscripsimus: quandoquidem propter summam virium debilitatem, venæsectio non daretur locus, & præterea Perinxo, cum partis affectæ compressionem per ligaturas non possemus instituere, medicamentum astrin gens applicuimus, atque sic ægrotantis vitam per illam noctem conservavimus; sequenti die reversi, cum sanguinis fluxus necdum in totum cessaret, & vires parum melius constarent, venam ipsi in brachio aperuimus, atque decoctum vulnerarium præscriptimus. Tertiodie ægrum nostrum, quem mediocriter habentem dereliqueramus, in pessimo statu invenimus, nam præterquam quod ex nimia inanitione singultus, etiam à sanguine in Vesica & aliis partibus corrupto, ingens febris excitabatur. Gravissima
hæc

hæc symptomata cum post iteratam enematum ex lacte dulci & electuarii diacatholici uncia cum dimidia injectionem minuerentur, decocto vulnerario quædam diuretica addidimus, quæ sanguinis grumos jam semi corruptos fæliciter ex Vesica propellebant, cessante sensim cum febre singultu, paucis præter ea quæ enarravimus medicamentis, ægrum nostrum in mortis bilance versantem Deo benigne annuente parvo temporis spatio fæliciter restituimus.

Ex iis quæ de Membro virili diximus, patet illud constare ex diversis partibus, quæ tamen omnes affabre eum in finem conspirant, ut intendi & laxari possit: quam enim turpe & foedum foret, quamque rebus agendis alienum, arrecto Pene semper esse Satyrorum ad instar, quam vero incommodum ad res venereas peragendas, eum semper laxum & flaccidum gestare. Oportebat itaque ut aliquando intenderetur ad semen optime

præparatum in Uterum ejaculandum, ad quod, cum propter plurimas rationes in interna corporis cavitate conclusus sit uterus, ne seminalis virtus evanesceret, vel frigore externo debilitaretur, Natura canalem quemdam extruxit, qui dictis corporibus nervosis cum necesse sit, extenditur, ut ea ratione melius in vaginam recondetur, semenque ad Uteri osculum pertingeret.

Ad Penis erectionem duo vasorum genera cum musculis inservire nobis maxime videntur. Nervi scilicet, per quos spiritus animales in membranaceas Penis partes influentes eas rigidiiores tumidioresque reddunt. Arteriæ autem quatenus sanguinem ad fungosas Penis partes distendendas apportant; nam à sanguine primariam Penis extensionem dependere firmiter sumus persuasi. Primo postquam in cadaveribus aquâ beneficio Syringæ in corpora nervosa per arterias propulsâ Penem ita extendi videremus ut in vi-

in vivis vix magis posset. Secundo postquam ex Pene alicujus canis, quem tempore coitus retro ossiculum firmissime ligavimus, in ejus dissectione præter sanguinem floridum nihil effluere animadverteremus, eoque effluxo penis flacceſſeret.

Jam vero qua ratione sanguis id præſtet inquirendum est: quod ut rete fiat, primo considerandum est, sanguinem per arterias continuo ad Penis extensionem præſtandam propulſum, in eo necessario retinendum esse; quod cum contingere non possit, niſi venæ, per quas refluit, claudantur, necessario aliquid ad id præſtandum antequam Penis erigitur adesse debet: id autem cum ab adjacentibus partibus provenire non possit, necessario quærendum est in ipsis Penis partibus, quæ sunt duo corpora nervosa, Septum, Glans, Urethra, vasa & quatuor musculi: non autem vim coarctandi venas reperies in Corporibus nervosis, neque in Septo, neque

que in Glande , neque in Urethra, neque etiam in ipsis vasis , ergo necessario Musculi illud præstare debent , & quidem ut existimamus ratione sequenti, quatenus ventres eorum, dum intumescunt, corpora nervosa & meatus per quos sanguis naturaliter refluit compriment , & comprimento impediunt quo minus sanguis per Arterias in corpora nervosa impulsus effluat ; unde patet sanguinem primariam Penis extensionis causam esse , secundariam vero Penis musculos , & adjuvantes nervos cum ipsis corporum nervosorum membranis.

Et ut dicti nostri veritas adhuc magis elucescat , examinetur vel solummodo quid in horum muscularum operatione dum Penis erigitur , naturaliter contingat , & reperietis quotquot hujus examinis capaces estis , in eorum actione Penem tantillum retrahi, ac eodem tempore corpora nervosa magis inflari; idque non alia ratione , quam quia musculi , præterquam ,
quod

quod sanguinis refluxum per venas impedian, principium corporum nervosorum comprimendo, sanguinem versus eorum finem, qui in glande est, propellant.

Idem quoque in urethra observari potest, cuius spongiosa pars in musculorum urethram dilatantium dictorum actione magis intumescit, non quidem eo in loco ubi musculi supra urethram excurrunt, nam ibi coarctatur, & coarctatione illa vi quadam sanguis versus glandem propellitur, eaque ratione Penis inflationem atque elevationem adauget. Quod ut pariter claram evadat dito solummodo comprimitur in tentigine urethræ medium, & observabitis in illorum muscularum actione, sanguinem impetu quodam versus digitum propelli, ibique fisti, qui alias usque ad glandem excurseret.

Hac urethræ compressione, è vesiculis seminariis & vasibus deferentibus in urethram propulsum, ibique cum men-

menstruo suo permixtum, ulterius expelli posse, firmiter nobis persuasum fuit, postquam vidimus emissâ urina illa quæ in urethra permanserat, magna vi in illorum muscularum actione urethra propelli.

Si petat hic aliquis quâ ratione Penis in horum muscularum actione erigatur, uti naturaliter videmus contingere, si Musculi, quemadmodum superius diximus, Penem potius versus inferiora retrahant quam erigant? respondebimus id non immediate horum muscularum beneficio contingere sed mediate: quatenus scilicet Penis Musculi coarctando corpora nervosa circa eorum exortum, sanguinem versus Penis partem anteriorem propellunt, atque sic corporum nervorum distentione erectionem adaugent: quemadmodum videmus indies contingere in intestinorum partibus quas flatu vel aquâ distendimus, si una earum extremitas comprimatur, altera magis distenta statim erigetur. quod in

in Pene similiter contingere clarius probare possemus nisi timeremus ulteriori argumentorum appositione castorum aures laedere, quod cum hactenus quantum potuimus evitare conatis simus, ne in cauda venenum reperiatur, de iis hoc in loco nihil dicemus.

Ex jam dictis patet tribus modis penis erectioni succurri posse: primo exhibendo talia quæ spiritus animales augere possunt. Secundo propinando talia quæ sanguinis quantitatem augment, atque ejus motum accelerant. Tertio corroborando musculos, qui constrictione sua sanguinem in corporibus nervosis detinere debent: utrum vero hoc medicamenta corroborantia & adstringentia in pærineo applicata præstare possint, facili negotio experiri possunt Practici, quorum auxilium nimia flacciditate laborantes aliquando imploraturi sunt.

Atque sic Seminis Generationem, Ejaculationemque, secundum ea, quæ à nobis circa Partes Genitales obser-

vata

vata sunt, pro viribus explicare conati sumus. Abhorrebat animus primo ab illarum partium denudatione, quas Natura ipsa abscondere studet, sed postea commiseratione quadam moti, quâ hominum calamitatibus succurrere omnibus viribus studemus, deliberavimus tandem artis peritis ea detegere, sine quorum notitia sâpenumero ægros suos in summos dolores ac vitæ pericula conjiciunt, quod ut quantum in nobis est, de partibus genitalibus virorum averteremus, hunc tractatum conscripsimus; cui postea si intelligamus labores nostros non ingratos fuisse, dummodo tempus & occasio permitter, alium insuper tractatum de partibus genitalibus Mulierum adjungemus.

T A B U-